

Veliki odmor

LIST UČENIKA I NASTAVNIKA SREDNJE STRUČNE ŠKOLE ROŽAJE, ŠKOLSKA 2024/25 GODINA

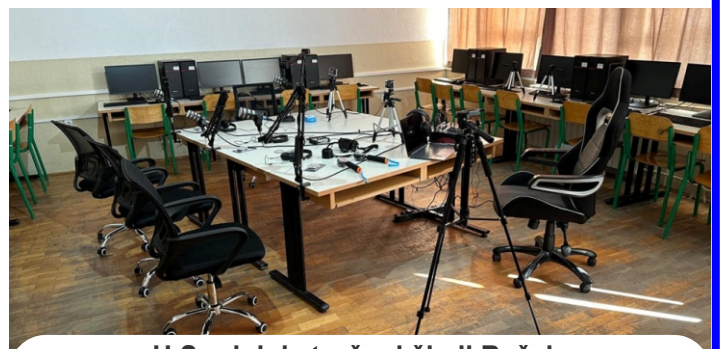
Renoviranje i adaptacija naše škole
Velika investicija u obrazovanje

Promocija knjige „Kad su gorjele Božje kuće”
u Srednjoj stručnoj školi Rožaje

JU Gimnazija „30. septembar“ - Rožaje

U Srednjoj stručnoj školi Rožaje
svečano otvoren prvi školski studio na Balkanu

Lina Ciguljin
talentovana pijanistkinja i budući IT stručnjak

Digitalno, inkluzivno i transformativno obrazovanje
MPNI, UNICEF, MOR i UNESCO

Tim za izradu školskog lista

Glavni i odgovorni urednik: Merdan Zejnelagić

Tehnički urednik: Emir Fetahović

Redakcijski kolegijum: Azra Fetahović, Almera Bibić, Edita Pepić, Haris Kardović, Melisa Nurković, Mersida Plunac, Rejhan Kalač i Sumera Redžić

Učenici: Mirnes Hadžić, Nejra Dautović, Emil Kalač, Sajma Zejnelagić, Misala Nurković, Lina Ciguljin i Imran Luboder

Lektura: Edita Pepić, Lejla Adrović i Larisa Zejnelagić

Direktor škole: Esad Sutović

PROFESOR RASIM CAMIĆ

POSVEĆENOST, ZNANJE I INSPIRACIJA

Rasim Camić, diplomirani inženjer elektrotehnike, rođen je 14. oktobra 1961. godine u Rožajama. Osnovnu i srednju školu, odsjek pomoćni istraživač u matematici, završio je u rodnom gradu. Nakon završetka srednje škole, odslužio je vojni rok u trajanju od 12 meseci u Zenici i Sarajevu. Školske 1981/82. godine upisao je Elektrotehnički fakultet u Sarajevu, gde je studije završio u predviđenom roku. Apsolvirao je 1986. godine, a diplomirao u februaru 1987. godine.

Od 1987. do 1996. godine bio je zaposlen u fabrici za preradu papira Dekor-Rožaje. Na molbu tadašnjeg direktora Mješovite stručne škole, Čazima Fetahovića – Mikice, 1996. godine započeo je rad kao redovni profesor elektrotehničke grupe predmeta. Razlog prelaska u školu bio je tada aktuelno otvaranje novog smjera Elektrotehničar računara, u to vrijeme veliki iskorak u budućnost, za koji škola do tada nije imala adekvatan kadar, odnosno dovoljan broj diplomiranih inženjera elektrotehnike koji bi mogli odgovoriti tom zahtjevu. Prihvatio je taj izazov i od tada neprekidno radi u ovoj školi, što danas predstavlja 29 godina rada u prosvjeti. Važno je napomenuti da je 1993. godine predavao u ovoj školi honorarno tokom prvog polugodišta.

Koja je bila vaša inspiracija za odabir elektro smjera?

Kada sam upisivao fakultet na prvom mjestu mi je bila elektrotehnika, zatim matematika i arhitektura. Za elektrotehniku sam se odlučio zato što je vrlo kompleksna, univerzalna i perspektivna, te omogućava rad u bilo kojoj državi bez obzira na političko uređenje u tom vremenu. Ovaj izbor je

pružio temelj za moju profesionalnu karijeru, jer je elektrotehnika ujedno i izazov i prilika za neprestani razvoj i angažman u globalnoj industriji.

Koji metod za pristup učenicima koristite za vrijeme nastave?

Moja predavanja su u principu kombinovane metode. Za svaku teorijsku problematiku nađe se adekvatna praktična primjena i istovremeno analogija sa prirodnim stvarima i pojavama, kao i korelacija sa ostalim predmetima i naukama. Svrha svakog predavanja je u tome da se pođe od elementarnih stvari pa dalje se baviti nadgradnjom.

Koja je razlika između srednje škole, kada ste vi bili učenik i srednje škole danas?

Razlika između školstva kada sam ja pohađao školu i danas je vrlo velika. Prvo, odnosi u društvu su bili sasvim drugačiji nego danas. Sistem vrednovanja je bio realan, a samim tim prava i obaveze učenika i građana bile su definisane, dok danas sa pojmom velike demokratije izgubili smo sve kriterijume. Ova pojava je prisutna najviše u zemljama tranzicije, dok na zapadu postoje pravila kojih se svi pridržavaju kako u školstvu tako i u svakodnevnom životu. Ovo vam govorim iz ličnog iskustva, jer sam obišao srednje škole u Njemačkoj, Francuskoj, Austriji, kao što je i jedan dio mojih kolega to isto doživio. Bez poštovanja pravila kojih smo se mi u periodu tranzicije odrekli ne možemo govoriti o kvalitetnom obrazovanju.

Koji je problem savremenog obrazovanja?

Problemi u savremenom obrazovanju, konkretno u našoj državi, vrlo su kompleksni počev od porodice za koju smatram da je razorena, sistema vrednovanja vrijednosti, sistemskog uređenja državnih institucija neadekvatnim kadrom, neselektivnosti kod odabira kadrova po osnovu znanja a ne političkoj opredijeljenosti. Kaznena politika je neadekvatna na način da treba onemogućiti neprimjerenim učenicima da upisuju visoke škole, već svakom učeniku je potrebno navesti karakteristike poslije završene srednje škole na osnovu kojih bi se vršila selekcija kadrova. Na taj način bi se spriječio problem lakog dolaska do diplome, a samim tim se učenici klasirali u grupu talenata i kapaciteta u koju je potrebno ulagati i grupu radne snage koju je potrebno specijalizovati za grupne poslove.

Iz vašeg bogatog iskustva, možete li nam reći kako prepoznati talente i interesovanja kod učenika?

Talente je vrlo lako prepoznati jer se često ističu kroz prirodne sposobnosti, sklonosti i brzinu usvajanja određenih znanja. Oni se mogu uočiti kroz

PROFESOR RASIM CAMIĆ

POSVEĆENOST, ZNANJE I INSPIRACIJA

kreativnost, analitičko razmišljanje, motoričke sposobnosti ili specifične afinitete prema određenim oblastima. Ipak, razvijanje i usmeravanje talenta zahtijeva odgovarajuću podršku i motivaciju, kako od strane edukatora, tako i od samog pojedinca. S druge strane, interesovanje za određenu oblast nije samo rezultat unutrašnje radoznalosti učenika, već u velikoj mjeri zavisi i od predavača, njegovog pristupa, metodologije i sposobnosti da gradivo učini zanimljivim i relevantnim. Kvalitetan nastavnik može probuditi ljubav prema učenju i usmjeriti učenike ka istraživanju i dubljem razumijevanju teme, dok loš pristup može ugasiti inicijalni entuzijazam. Zato je važno da obrazovni proces bude dinamičan, interaktivan i prilagođen individualnim potrebama kako bi se talenti razvijali, a interesovanje podsticalo i njegovalo.

Možete li nam reći neku anegdotu iz bogate karijere i koliko ste generacija do sada ispratili?

Anegdota bismo mogli pisati čitav dan, ali ovog puta to nećemo učiniti. Do sada je iz škole izašlo 29 generacija maturanata kojima sam predavao, što smatram velikim bogatstvom ne samo ove škole, već i grada i same države. Svaki obrazovani učenik, svako opismenjeno dijete predstavlja blistavi svetionik koji je naša škola iznjedrila, i ponosan sam što je kroz nju prošlo 29 generacija sa velikim brojem talentovanih mladih ljudi. Posebno mi je zadovoljstvo što su neki od tih učenika danas moje kolege, a kompletno uredništvo našeg časopisa čine upravo moji bivši učenici.

Koji su vaši savjeti i poruke za učenike?

Redovnost i disciplina su na prvom mjestu, a za sve ostale aktivnosti uvijek se može pronaći slobodno vrijeme. Vodite zdrav život, budite humani i težite stalnom usavršavanju. Kod učenika koji su pohađali onlajn nastavu tokom pandemije korone primjetan je značajan nedostatak znanja i slabije vladanje osnovnim pojmovima. Taj jaz potrebno je nadoknaditi posvećenim radom, dodatnim vježbama i interaktivnim učenjem. Nastavnici, roditelji i sami učenici moraju zajedničkim naporima raditi na obnavljanju i produbljivanju znanja kako bi se osigurala kvalitetna osnova za dalje obrazovanje. Samo trudom, istrajnošću i dobrim metodama rada može se prevazići taj izazov i omogućiti mladima da steknu neophodna znanja za budućnost.

Kako vidite budućnost obrazovnog sistema?

Dok se neke suštinske stvari ne promijene u obrazovnom sistemu, ne vidim veliki boljitak. Ključni problemi poput ponavljanja u školama, materijalnog statusa nastavnog kadra i ukidanja vanrednog polaganja u redovnim školama predstavljaju ozbiljne prepreke za kvalitetno obrazovanje. Potrebno je

sistemske unapređenje koje podrazumijeva bolje uslove rada za nastavnike, modernizaciju nastavnih metoda, kao i prilagođavanje obrazovnog programa savremenim potrebama tržišta rada i društva. Digitalizacija obrazovanja, uvođenje interaktivne i praktične nastave, kao i individualizovan pristup učenicima mogu značajno doprinijeti poboljšanju kvaliteta školovanja. Obrazovni sistem mora postati fleksibilniji i prilagodljiviji, ali istovremeno i dosljedan u svojoj osnovnoj ulozi – škola treba da bude mjesto za sticanje kvalitetnog znanja, bez nepotrebnih olakšanja i spuštanja kriterijuma. Trenutno, obrazovni sistem je previše pojednostavljen, dok je istovremeno preopterećen suvišnim zadacima i trendovima koji odvlače pažnju od suštine – prenošenja znanja. Bez ovih promjena, teško je očekivati suštinski napredak u obrazovanju i njegovu sposobnost da pripremi mlade ljude za buduće izazove.

Šta biste preporučili mladima prilikom odabira smjera?

Preporučio bih mladima da prije svega dobro upoznaju sami sebe i svoje interese, afinitete, vrijednosti i dugoročne ciljeve. Izbor životnog poziva nije odluka koju treba donositi ishitreno ili pod uticajem trenutnih trendova, društva ili roditeljskih očekivanja. Svaki smjer nosi sa sobom određene izazove, ali i potencijal za razvoj, i zato je važno birati ono što ih zaista zanima i u čemu vide smisao. Treba razmotriti i praktične aspekte koliko je određena oblast perspektivna, kakve su mogućnosti zapošljavanja, da li postoji mogućnost daljeg usavršavanja i rada u zemlji ili inostranstvu. Neki smjerovi nude univerzalnost i široku primjenu, kao što je slučaj sa tehničkim i prirodnim naukama, dok drugi zahtijevaju specifične vještine ili tržište.

Takođe, savjetovao bih im da što više istražuju da razgovaraju sa ljudima koji se već bave tim zanimanjem, da posjete sajmove obrazovanja, prisustvuju danima otvorenih vrata fakulteta i da pokušaju dobiti realnu sliku o onome što ih čeka. Ponekad ono što izgleda privlačno "na papiru" ne odgovara stvarnom svakodnevnom radu u toj oblasti. Na kraju, važno je zapamtiti da se životni put može mijenjati. Ono što je ključno jeste razviti radne navike, biti otvoren za učenje i imati spremnost da se prilagođavaju i usavršavaju. Ako izaberu smjer koji ih motiviše i u kojem osjećaju ličnu vrijednost, biće u prednosti bez obzira na spoljne okolnosti. Ako odaberu zanimanje u kom će pronaći svoje talente, siguran sam da će bez ikakvih problema ostvariti svoje snove i uživati u učenju i kasnije u samom radu.

Pripremili: **Edita Ciriković i Merdan Zejnelagić**, profesori

RENOVIRANJE I ADAPTACIJA ŠKOLE

Velika investicija u obrazovanje

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore sprovodi obimnu i strateški važnu investiciju u unapređenje obrazovne infrastrukture, koja obuhvata temeljnu rekonstrukciju i modernizaciju naše škole. Ovaj projekat je dio šire inicijative koja se odnosi na devet srednjih stručnih škola širom zemlje, a realizuje se kroz saradnju sa Upravom za kapitalne projekte. Nakon sprovedenog tenderskog postupka, ugovor o izvođenju radova zaključen je sa Konzorcijumom „LD Gradnja – Ramel Ening“. Radovi su zvanično otpočeli početkom septembra 2024. godine, i od tada se izvode u kontinuitetu, uz strogo poštovanje dinamike i standarda kvaliteta.

Direktor škole, Esad Sutović, ističe da je riječ o najobuhvatnijem građevinskom zahvatu na školskoj zgradi od njenog osnivanja, čime se ovaj trenutak upisuje kao istorijski za našu obrazovnu zajednicu. „U fokusu ove investicije nije samo rekonstrukcija zgrade, već stvaranje savremenog, sigurnog i podsticajnog ambijenta za učenike i nastavnike. Radovi uključuju potpunu zamjenu krovnog pokrivača, unutrašnje i spoljašnje stolarije, adaptaciju zidova, podova i plafona, kao i rekonstrukciju toaleta koji će, po završetku, ispunjavati sve savremene higijensko-tehničke standarde. Pored toga, predviđena je zamjena cjelokupne elektroinstalacije, kako visoke, tako i niskonaponske struje, kao i postavljanje modernog sistema video nadzora, što će dodatno doprinijeti bezbjednosti svih u školskom prostoru“, naglašava direktor Sutović.

Radovi bi trebalo da budu završeni do početka drugog polugodišta, uz napomenu da dinamika zavisi i od vremenskih uslova. Ipak, optimizam i

posvećenost svih uključenih strana ukazuju na to da će škola uskoro zasjati u potpuno novom svjetlu. U međuvremenu, kako bi se nastavni proces nesmetano odvijao, organizovan je poseban režim rada. Nastava se odvija po skraćenom trajanju časova (40 minuta), u raspoloživim kabinetima škole, kao i u prostorijama JU Gimnazija „30. septembar“, čije je rukovodstvo velikodušno izašlo u susret i ustupilo dio svojih prostorija. Ova saradnja je primjer solidarnosti i zajedničke brige za obrazovanje mladih. „Uprkos izazovima, uspijevamo da očuvamo kvalitet nastave i kontinuitet obrazovnog procesa. Posebno sam zahvalan nastavnicima na fleksibilnosti, roditeljima na razumijevanju, kao i učenicima na strpljenju i disciplini. Pokazali smo da zajedničkim snagama možemo prevazići svaku prepreku“, dodaje direktor.

Pored tekućih radova, već su realizovana dodatna ulaganja u infrastrukturu škole. Uloženo je skoro 50.000 eura u unapređenje sistema grijanja, uključujući rekonstrukciju glavnog kotla i uvođenje grijanja u aneks pomoćne zgrade. Takođe, obezbijeđena su sredstva u iznosu preko 100.000 eura za potpunu zamjenu sistema grijanja u centralnoj školskoj zgradi, što će

doprinijeti ne samo ugodnijem boravku u učionicama, već i boljoj energetske efikasnosti škole. „Ova ulaganja nijesu samo građevinski projekti – ona su izraz vizije i odgovornosti Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija prema budućim generacijama. Naša škola će, nakon završetka rekonstrukcije, biti primjer savremene i funkcionalne obrazovne ustanove, spremne da odgovori na sve izazove savremenog obrazovanja. Biće to prostor u kojem će se đaci osjećati sigurno, motivisano i poštovano, a nastavnici imati optimalne uslove za rad i profesionalni razvoj“, zaključuje direktor Esad Sutović.

Pripremila: **Lejla Adrović**, profesorica

Zabrana upotrebe mobilnih telefona u školama

Na inicijativu Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, školski odbori osnovnih i srednjih škola u Crnoj Gori donijeli su odluku o zabrani upotrebe mobilnih telefona u toku nastave, osim u slučajevima kada je upotreba istih od strane predmetnog nastavnika kroz dnevnu pripremu predviđena kao nastavno sredstvo za realizaciju određenih nastavnih jedinica. Predviđene su izuzetne situacije (hitne, zdravstvene) kada učenici mogu koristiti telefone uz odobrenje nastavnika ili uprave škole.

Uporedna praksa u određenom broju zemalja je pokazala da ukidanje mobilnih telefona u školama generiše pozitivne efekte na rezultate koje učenici postižu u obrazovnom procesu, pa je sasvim očekivano i zabilježeno povećanje broja zemalja koje generalno ili unutar pojedinačnih obrazovnih institucija, uvode različite forme djelimične ili potpune zabrane upotrebe mobilnih telefona u školama.

U Crnoj Gori, već postoje škole koje su primijenile ovu mjeru, a efekte su potvrdili nastavnici, roditelji i učenici. Ministarstvo je prije ove zabrane investiralo 7 miliona eura u računarsku opremu u svim školama pa smatra da mobilni telefon više ne predstavlja pomagalo već problem koncentracije u procesu sticanja znanja.

Škola dobila asistenta u sprječavanju nasilja i vandalizma

Haris Kalač rođen je 12. oktobra 1976. godine u Rožajama, gdje je završio osnovno i srednje obrazovanje. Nakon toga, nastavio je usavršavanje i stekao dodatnu stručnu obuku za **A s i s t e n t a** u sprječavanju nasilja i vandalizma na Policijskoj akademiji

u Danilovgradu, što mu je omogućilo da se dodatno specijalizuje u oblasti prevencije i zaštite u obrazovnim ustanovama. Posvećenost

i želja za doprinosom zajednici, kao i stručnost koju je stekao kroz obuku, rezultirali su njegovim angažmanom u obrazovnom sektoru. Od septembra 2024. godine, Haris je zapošljen u JU Srednja stručna škola Rožaje, gdje svojim radom ne samo da doprinosi unapređenju bezbjednosti i discipline u školi, već i stvara sigurnije i podržavajuće okruženje za učenike i nastavnike. Kroz svoj angažman, Haris se ističe kao ključna figura u ostvarivanju mira, odgovornosti i sigurnosti unutar obrazovne zajednice. Učenici naše škole su ga prihvatili kao velikog prijatelja, edukatora i savjetnika u prevenciji svih oblika neučeničkog ponašanja, što ga čini ne samo autoritetom, već i povjerljivim savjetnikom i podrškom.

Jačanje bezbjednosti u školama – Vlada Crne Gore uvodi fizičko obezbjeđenje

Na inicijativu Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, u saradnji sa Mrežom savjeta roditelja i NVU Udruženje Roditelji, Vlada Crne Gore donijela je odluku o obezbjeđivanju finansijskih sredstava za uspostavljanje fizičkog obezbjeđenja u školama širom zemlje. Ova odluka podrazumijeva angažovanje profesionalnih zaštitara u svim srednjim i osnovnim školama u urbanim sredinama (42 srednje i 65 osnovnih škola) u kojima postoji povećan rizik od ugrožavanja bezbjednosti učenika, nastavnika i školske imovine. Fizičko obezbjeđenje biće prisutno od 15. februara do kraja školske godine kako bi se osigurao viši nivo sigurnosti u obrazovnim ustanovama.

Ovim mjerama Vlada Crne Gore i Ministarstvo prosvjete jasno pokazuju odlučnost u borbi protiv nasilja u školama. Odluka dolazi kao odgovor na zabrinjavajuće incidente koji su potresli ne samo našu državu, već i region i svijet, sa ciljem da se slične tragedije predvide i time spriječe.

Ministarstvo je prethodno obezbijedilo sredstva za postavljanje video nadzora u svim školama, a dodatno se radi na prevenciji svih oblika nasilja kroz edukacije i projekte realizovane u saradnji sa međunarodnim organizacijama, državnim institucijama i nevladinim sektorom.

Očekuje se da će ove mjere značajno doprinijeti većoj sigurnosti učenika i zaposlenih, stvarajući bezbjednije okruženje za obrazovanje i razvoj.

Pripremila: **Lejla Adrović**, profesorica

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

U Srednjoj stručnoj školi Rožaje svečano otvoren prvi školski studio na Balkanu

Učenici i profesori Srednje stručne škole imali su čast da svečano puste u upotrebu prvi obrazovni studio ove vrste na Balkanu. Riječ je o investiciji koja predstavlja jedan novi vid edukativnog programa koji će se kreirati u prostorijama naše škole. Tim povodom pokrenut je i YouTube kanal „Veliki odmor“, internet radio stanica „Veliki odmor“ koji pored školskog lista „Veliki odmor“ imaju za cilj da povećaju medijsku pismenost učenika. Školski studio predstavlja riznicu sa neprocjenjivim mogućnostima u stvaranju edukativnog sadržaja koja se putem YouTube kanala može brzo i jednostavno prezentovati širokom auditorijumu.

Po riječima autora projekta, profesora Merdana Zejnelagića, studijski program će biti sniman u vidu podcast emisija, gdje ćemo imati priliku da ugostimo profesore, pedagoge, ostvarene sportiste, razne umjetnike i sve učenike koji posjeduju talente koje treba jednom ovakvom emisijom prezentovati medijskom auditorijumu. Pored njih planiramo da jednom do dva puta godišnje ugostimo učenike svih ostalih škola sa svojim profesorima kako bi i oni imali priliku da prezentuju svoje škole i na taj način doprinesu kolektivnoj medijskoj pismenosti. Drugi vid

programa biće namijenjen vlogovima, gdje će naši učenici imati mogućnost da snimaju edukativne filmove u vidu vlogova o dešavanjima u našoj školi, obrazovnim programima i dokumentarnim filmovima. Ovdje planiramo da obilazimo ostale škole, kulturne spomenike, muzeje i o njima snimamo kratke reportaže. Fotografsku opremu ćemo koristiti za kreiranje kvalitetnih fotografija gdje ćemo jednom godišnje raditi izložbu fotografija naših učenika. Pored toga pokrećemo i internet radio stanicu naše škole „Veliki odmor“. Ona je već puštena u probni rad i tu planiramo da jednom do dva puta nedeljno radimo uživo radio emisije sa našim učenicima. Radićemo snimanje edukativnih časova, a imamo i mogućnost direktnog prenosa što studiju daje jednu novu dimenziju.

Učenici su uzbuđeno i sa oduševljenjem dočekali otvaranje studija koji će im omogućiti da istražuju teme koje ih zanimaju, stvaraju medijske sadržaje i izraze svoje ideje širem auditorijumu. Od prvog dana među njima vlada euforija i aktivno su učestvovali u cijelom projektu.

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Održan seminar za prvu grupu nastavnika u našoj školi

Od 26. do 29. avgusta 2024. godine, u periodu od 09 do 13h, u Srednjoj stručnoj školi Rožaje održan je seminar odobren od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje, u saradnji sa Zavodom za školstvo. Seminar, pod nazivom „Upotreba Microsoft Office 365“, realizovan je kroz program NVU „Učionica u pokretu“, sa ciljem stručnog usavršavanja nastavnika. Obuka, koja je trajala 16 sati, dio je zajedničkog projekta „Digitalno, inkluzivno, transformativno i kvalitetno obrazovanje za Crnu Goru“.

Održan sastanak na temu Digitalno, inkluzivno i transformativno obrazovanje

U saradnji Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, UNICEF-a, Međunarodne organizacije rada (MOR-a) i UNESCO-a, sprovodi se projekat pod nazivom: Digitalno, inkluzivno i transformativno: Kvalitetno obrazovanje za sve. Projektom je planirana izrada digitalnih sadržaja koji će biti sastavni dio koncepta Digitalna škola koju je ministarstvo u prethodnom periodu razvilo sa UNICEF-om, obuka nastavnika i ICT koordinatora, opremanje i pokretanje EdTech habova, kao i organizacija digitalnih ljetnjih kampova za učenike. Projekat će se realizovati u 12 škola iz šest opština na sjeveru Crne Gore, obuhvatiće preko 6000 djece i adolescenata i više od 300 nastavnika i ICT

koordinatora, a trajaće dvije godine. Međunarodna organizacija rada se u okviru ovog projekta fokusira na stručno obrazovanje i srednje škole. Škole koje su uključene u ovaj projekat su: Rožaje – JU Srednja stručna škola ; Plav – JU Srednja mješovita škola; Mojkovac – JU Srednja mješovita škola “Vuksan Đukić” i Petnjica – JU Srednja mješovita škola. U okviru ovog projekta, planirane su online obuke za nastavnike stručnih predmeta na teme: Izrada digitalnih sadržaja i Vještine za zapošljivost.

Dani evropske kulturne baštine 2024. - Turistička organizacija Rožaje realizovala kulturnu rutu povodom Dana evropske baštine

Turistička organizacija Rožaje je, povodom obilježavanja Dana evropske baštine, 18. septembra 2024. godine realizovala kulturnu rutu pod nazivom „Sertifikovane kulturne rute Ganića kula - Rožaje“, koja je ove godine bila utemeljena na temi "Baština koja povezuje - kulturne rute i mreže". Ovaj projekat doprinosi boljoj saradnji i obogaćivanju turističke i kulturne ponude Rožaja, ističući očuvanje i promociju rožajske kulturne baštine.

Ruta, koja je obuhvatila obilazak kulturnih znamenitosti, krenula je sa Gradskog trga Mula Jakupa ef. Kardovića, preko Spomenika palim borcima Narodno-oslobodilačkog rata, Zavičajnog muzeja „Ganića kula“, Hadžalijagića kule, i završila posjetom staroj Ganića kuli.

Ova kulturna ruta, koja ima za cilj da bude sertifikovana od strane Saveta Evrope, predstavila je značajnu arhitektonsku baštinu Rožaja. Učesnici su bili učenici II-5 odjeljenja Srednje stručne škole Rožaje, u pratnji profesora Edina Kalača, koji su imali priliku da se upoznaju sa istorijom grada, stalnom postavkom muzeja i arheološkim lokalitetom „Izlit“.

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Kolektiv profesora i učenika JU Srednja stručna škola Rožaje u park-šumi Brezovačko brdo i Bukelj upriličio jednodnevni izlet.

U park-šumi Brezovačko brdo i Bukelj, kolektiv profesora i učenika naše škole iskoristio je prelijep ambijent prirode i sunčan ljetnji dan da organizuje jednodnevni izlet. Učenici i profesori imali su priliku da uživaju u čarima netaknute prirode i rožajskih šuma. Tim povodom, direktor JU Srednja stručna škola Rožaje, prof. Esad Sutović, iskoristio je priliku, ispred kolektiva naše škole, da uruči ambijentalnu fotografiju sarajevskog publiciste i umjetničkog fotografa Esada Esa Lukača profesoru Merdanu Zejnelagiću, za njegov nemjerljiv rad i trud uložen u obezbjeđivanje sredstava i

modernizaciju naše škole. Direktor Sutović je pozdravio sve prisutne, zahvalio se profesorima na odzivu i istakao da mu je čast da uruči jedno fotografsko remek-djelo autora Lukača, koji je porijeklom iz Rožaja, profesoru Zejnelagiću, baš na izletu profesora naše škole, kada nas je profesor Zejnelagić obradovao velikim donacijama u kojima su svi profesori dali nemjerljiv doprinos. „Zahvalan sam svim profesorima što ulažu napore da naša škola izgleda još ljepše, bolje i urednije, i biće mi čast da svakog profesora za njegov trud i u budućnosti nagradim“, dodao je direktor.

Profesor Zejnelagić se zahvalio kolegama i direktoru škole, ističući: „Sve što radimo, radimo za buduće generacije, jer jedino ono što ostavimo njima zaista pripada nama. Naš cilj je da im olakšamo put do znanja i da im omogućimo da to znanje primijene u životu. Ponosan sam što sam dio ovog divnog kolektiva i čast mi je da svaku radost, uključujući i ovu kojom mi ukazujete poštovanje, podijelim sa svima vama. Ova fotografija će za mene biti dragocjena uspomena koja će vječno krasiti zidove mog doma. Hvala vam na ovom lijepom gestu!“

Promocija knjige „Kad su gorjele Božje kuće“ u Srednjoj stručnoj školi Rožaje

U okviru manifestacije „Septembarski dani kulture“, u prostorijama naše škole upriličena je promocija knjige „Kad su gorjele Božje kuće“ autora Huseina Bašića, povodom jubileja postojanja Almanaha. Ovaj događaj održan je u prepunoj sali školskog restorana, uz prisustvo velikog broja zvanica iz društvenog, kulturnog i obrazovnog miljea.

Program je otvorio narator gospodin Mirza Luboder, koji je pozdravio prisutne i zahvalio se na velikom odzivu. Ispred izdavača, o knjizi su govorili Atvija Kerović, Aleksandar Radoman i Aldemar Ibrahimović. Ova promocija je bila posebno značajna jer je prva realizovana u prostorijama škole. Izdavači su izrazili zahvalnost na profesionalnoj organizaciji i naglasili da će se rado odazvati svakoj budućoj saradnji sa našom školom. Direktor škole, Esad Sutović zahvalio se svim gostima i pozvao ih da nastave organizovati društvena dešavanja Almanaha u našoj školi.

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Obilježen Evropski dan školskog sporta u Srednjoj stručnoj školi Rožaje

Dana 27. septembra 2024. godine, JU Srednja stručna škola Rožaje uspješno je obilježila Evropski dan školskog sporta, u saradnji sa Crnogorskim školskim sportskim savezom. Ovaj događaj je okupio 30 učenika škole, koji su se takmičili u tri sportske discipline: basketu, malom fudbalu i odbojci.

Organizaciju aktivnosti podržali su direktor škole Esad Sutović i profesori fizičkog vaspitanja

Samir Agović, Ilhan Hadžijalijagić i Refik Halilović. Događaj je pružio priliku učenicima da pokažu svoj sportski duh i timski rad, naglašavajući značaj redovne fizičke aktivnosti za zdravlje i opšte blagostanje. Učesnici su bili izuzetno entuzijastični, a aktivnosti su prošle u sportskom i prijateljskom duhu. JU Srednja stručna škola Rožaje će i dalje podržavati ovakve inicijative, radeći na razvijanju sportskog duha među svojim učenicima.

Gostovanje učenika Srednje stručne škole Rožaje u srednjoj stručnoj školi „Spasoje Raspopović”

U prostorijama JU srednja stručna škola „Spasoje Raspopović” u Podgorici, upriličeno je gostovanje učenika i profesora Srednje stručne škole Rožaje. Nakon srdačnog predstavljanja škola, razgovaralo se o zajedničkim obrazovnim programima Obrađivač plemenitih metala i legura i Agrotehničar, koje pohađaju učenici iz Rožaja.

Gosti su imali priliku da obiđu školske radionice, uključujući hemijsku laboratoriju, radionicu za obradu plemenitih metala, konfekcijsku radionicu, pekaru, frizerski salon i mediteranski vrt, gdje su ih profesorice Anja Lalević, Dragana Boričić, Snežana Lopičić i Snežana Vukićević upoznale sa aktivnostima svakog programa. Posjeta je završena zajedničkim ručkom u menzi JU Doma učenika i studenata Podgorica, uz razmjenu iskustava i razgovor o budućoj saradnji između škola.

Posjeta učenika Srednje stručne škole Rožaje školama i Zavodu za metrologiju u Podgorici

Dana 15. oktobra 2024. godine, učenici smjerova Obrađivač plemenitih metala i legura i Agrotehničar, u pratnji profesorice Denise Čolović i Sumere Redžić, te pomoćnice direktora Azre Fetahović, posjetili su JU Srednju stručnu školu „Spasoje Raspopović” u Podgorici. Učenici su obišli radionice, laboratoriju, pekaru i frizerski salon, a zatim su se upoznali sa obrazovnim programima škole.

Nakon toga, posjetili su Zavod za metrologiju gdje su se upoznali sa ispitivanjem dragocjenih metala, uključujući metodu „proba na kamenu” i analizu pomoću XRF spektrometra. Načelnica Zavoda, Milena Raonić, je uručila poklone i izrazila želju za daljom saradnjom.

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Prezentacija upotrebe 3D štampača i reciklatora u OŠ „25. maj”

Profesori Srednje stručne škole Rožaje, Denisa Čolović, Emir Fetahović i Merdan Zejnelagić, zajedno sa učenicima Hanom Pepeljak i Luboder Rejhanom, prisustvovali su prezentaciji u OŠ „25. maj”, koja je obuhvatila upotrebu

3D štampača i reciklatora plastičnih flašica.

Ovaj projekat, podržan od strane Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, omogućava učenicima da koriste 3D štampače za izradu različitih predmeta, uključujući privjeske, igračke i nakit. Posebno će se koristiti u smjeru obrađivača plemenitih metala i legura, dok će učenici računarskih smjerova kreirati 3D oblike. Naša škola se zahvaljuje Ministarstvu na ukazanom povjerenju za realizaciju ovog projekta.

Obilježen Svjetski dan hrane u Rožajama

Povodom Svjetskog dana hrane, 16. oktobra, učenici kuvarskog smjera Srednje stručne škole Rožaje organizovali su humanitarnu akciju pod temom „Pravo na hranu za bolji život i bolju budućnost.” Uz podršku profesora Harisa Kardovića i Adise Klice, pripremili su raznovrsnu hranu i slatkiše koje su prodavali na gradskom trgu. Sva prikupljena sredstva donirana su porodici Rastoder iz Savinog Bora, koja se brine o četvoro djece nakon gubitka oba roditelja.

U akciji su učestvovali i učenici Učeničkog parlamenta naše škole, iskazujući svoju solidarnost.

Zahvaljujemo se svim građanima na podršci, kao i direktoru Esadu Sutoviću i učenicima škole koji su nesebično učestvovali u ovom plemenitom činu.

Obilježen Svjetski dan razvoja informatike kroz debatu

Povodom Svjetskog dana razvoja informatike, u okviru učeničkog parlamenta, održana je debata na temu „Može li vještačka inteligencija zamijeniti ljudske poslove?”. U debati su učestvovali učenici II-5 odjeljenja, a timovi su bili podijeljeni na afirmacijski i negacijski. Afirmacijski tim činili su Naila Kalač, Amil Kalač i Emra Kuč, dok su u negacijskom timu bili Ilhan Kalač, Almedina Kalač i Dajla Brđanin.

Žiri je bio u sastavu Azre Fetahović, pomoćnice direktora, Merside Plunac, profesorice informatike, i Amine Nurković, pomoćnice predsjednika Učeničkog parlamenta. Program je vodio Amil Čolović, a mentorke timova bile su profesorice Selma Dautović i Denisa Čolović. Pobjedu je odnio negacijski tim, a članovi su nagrađeni knjigama.

Maturantska ekskurzija u Istanbulu: Putovanje kroz istoriju i kulturu

Učenici JU Srednje stručne škole, pod vođstvom direktora Esada Sutovića i uz pratnju svojih razrednih starješina i profesora završnih razreda, Eldina Cikotića, Džemile Dedeić, Sadata Adrovića i Anese Kurtagić, uspješno su realizovali nezaboravnu matursku ekskurziju u Istanbulu. Tokom ovog inspirativnog putovanja, maturanti su imali priliku da zarone u bogatu istoriju i kulturu Istanbula, obilazeći ikonične znamenitosti kao što su Plava džamija, Aja Sofija i Topkapi palata.

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Krstarenje Bosforom pružilo im je jedinstvenu priliku da uživaju u pogledu na spoj Evrope i Azije, dok su pješačke ture kroz istorijske djelove grada omogućile dublje upoznavanje sa znamenitim mestima. Njihovo ponašanje na ekskurziji odražava visok nivo odgovornosti i discipline, jer su poštovali sve obaveze i pravila puta. Ovaj put će zasigurno ostati urezan u sjećanjima maturanata, ne samo zbog prelijepih pejzaža, već i zbog toga što su kroz istorijske lokalitete učili o bogatstvu kulturne baštine jednog od najljepših gradova svijeta.

Dvodnevno putovanje učenika Srednje stručne škole Rožaje – Sajam knjiga i znamenitosti Beograda

Učenici Srednje stručne škole Rožaje, zajedno sa direktorom Esadom Sutovićem, pomoćnikom direktora Azrom Fetahović i profesorima Adilom Novalićem, Rejhanom Kalačem, Elzanom Grlić i Harisom Čamićem, imali su privilegiju da provedu inspirativna dva dana u Beogradu, istražujući bogatstvo kulture, istorije i književnosti. Prvi dan ekskurzije, 26. oktobar 2024. godine, bio je posvećen Sajmu knjiga, koji se održavao pod sloganom „Reč je slobodna“.

Ova prilika omogućila je učenicima da se upuste u svijet knjiga, upoznaju sa brojnim izdavačima i prošire svoje znanje u različitim oblastima stručne literature. Drugi dan posjete bio je rezervisan za znamenitosti Beograda. Učenici su obišli Bajrakli džamiju, istorijski i kulturni simbol

grada, kao i Kalemegdan, najvažniji kulturno-istorijski kompleks, koji je svojim ljepotama i značajem ostavio snažan utisak. Šetnja Knez Mihailovom ulicom omogućila im je da upijaju atmosferu jedne od najljepših beogradskih ulica, poznate po svojoj živahnoj energetskej dinamici. Ova dvodnevna posjeta obogatila je obrazovni horizont učenika, proširujući njihove spoznaje o književnosti i kulturno-istorijskim znamenitostima. Zasigurno će ovo iskustvo ostati urezano u sjećanjima i nastaviti ih inspirisati u daljem obrazovanju i životu.

Edukacija o vršnjačkom nasilju u Srednjoj stručnoj školi Rožaje

U proteklom mjesecu, pedagog naše škole, Almera Bibić, u saradnji sa razrednim starješinama svih odjeljenja, realizovala je edukativno predavanje o vršnjačkom nasilju. Ovaj korak preduzet je prema preporukama

Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, usmjerenim na prevenciju vršnjačkog nasilja među učenicima. Ministarstvo je, zbog rastuće učestalosti vršnjačkog nasilja, uputilo sve crnogorske škole na organizaciju edukativnih predavanja, radionica i istraživanja o ovom problemu, kao i na sprovođenje roditeljskih sastanaka. Učenici su, u prisustvu pedagoga i svojih razrednih starješina, imali priliku da iznesu svoja mišljenja i definicije vršnjačkog nasilja, kao i da zajedno traže rješenja za prevenciju ovog problema. Takođe, prikazan je edukativni film učenika Srednje ekonomske škole Bar, pod nazivom „Preobražaj“, koji je izazvao veliku pažnju među učenicima. Nakon predavanja, svi učenici popunili su anonimnu anketu koja će pomoći u procjeni trenutne situacije i definisanju odgovarajućih mjera za poboljšanje vaspitno-obrazovnog rada.

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Pedagog Bibić apeluje na sve učenike da se pridržavaju pravila škole i da svaki oblik nasilja odmah prijave predmetnim profesorima, razrednim starješinama ili pedagogu.

Učenici Srednje stručne škole Rožaje u Parlamentu mladih

Učenici JU Srednje stručne škole Rožaje uspješno su završili četvrti Parlament mladih, edukativni program Skupštine Crne Gore, koji se održao u novembru. Program su pohađale učenice

Amina Nurković, Elif Topču i Bajramka Ibrahimović, pod mentorstvom profesora Ermina Fejića.

Tokom ovog dvodnevnog programa, učesnici su imali priliku da simuliraju rad u poslaničkim klubovima, razmatraju zakonodavne prijedloge, te učestvuju u radu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport. U okviru simulacije, učenici su organizovali konsultativno saslušanje na kojem su predstavnici različitih institucija pružili dodatne informacije. Na kraju programa, sertifikate učesnicima uručio je generalni sekretar Skupštine Crne Gore, Aleksandar Klarić. Ovaj ciklus Parlamenta mladih organizovan je u saradnji sa Austrijskom agencijom za obrazovanje i internacionalizaciju (OEAD) i uz podršku NVO „Forum MNE“

Obilježen Dan borbe protiv HIV-a u Srednjoj stručnoj školi Rožaje.

Dana 3. decembra 2024. godine, profesorica biologije Emira Kurpejović sa učenicima odjeljenja 1/5 organizovala je edukativnu radionicu povodom „Dana borbe protiv HIV-a“.

Na radionici su učenici Sajma Zejnelagić, Merjem Zejnelagić, Naila Nurković, Lida Nurković i Imran Luboder pripremili izlaganje o HIV-u, načinima njegovog prenosa, prevenciji, te važnosti rušenja stigme prema oboljelima. Profesorica Kurpejović je dodatno pojasnila ključne aspekte ove teme i podstakla učenike na diskusiju. Radionici su prisustvovali i dr Sead Nurković i pomoćnica direktora Azra Fetahović. Cilj aktivnosti bio je podizanje svijesti o HIV-u među učenicima i promovisanje empatije prema oboljelima.

Stara bajka u novom ruhu: „Snežana i sedam bandita“

Dana 27. novembra 2024. godine, Centar za kulturu Rožaje oživio je klasičnu bajku kroz modernu adaptaciju pod nazivom „Snežana i sedam bandita“. Ova kreativna predstava spojila je talente učenika iz tri rožajske škole: JU Srednje stručne škole, Gimnazije „30. septembar“ i OŠ „25. maj“.

Predstava je oduševila publiku, a učestvovali su učenici: Rejhan Luboder, Malik Sutović, Hana Pepeljak, Sedid Murić, Emil Kalač, Nejra Dautović, Šadija Balota, Bahta Dacić, Barija Mujević, Lamija Cikotić, Kanita Husović, Almedina Tarhaniš, Džemila Tarhaniš, Emina Tarhaniš, Kadira Kalač, Delila Agović, Dina Dedeić.

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

U pripremi predstave učenicima su pomagali gospođa Peti Sudendorf, volonterka Mirovnog korpusa, te profesorice engleskog jezika Nerma Dobričanin i Denisa Dacić. Naša škola, kao inicijator ovog kulturnog događaja, ponosna je na uspješno odigranu predstavu, koja je omogućila sugrađanima da uživaju u profesionalnoj i kvalitetnoj izvedbi.

PISA ambasadori spremni da edukuju vršnjake

Tokom protekle dvije sedmice, PISA ambasadori naše škole, Naida Kardović i Nejra Dautović, uz podršku PISA koordinatora, profesora Eldina Cikotića, održali

su informativne prezentacije s ciljem približavanja svrhe, značaja i postupka PISA testiranja svojim vršnjacima. Kroz zanimljive i edukativne sesije, ambasadorice su odgovarale na pitanja učenika, otklanjajući sve nedoumice u vezi sa predstojećim testiranjem. Dodatno, kako bi učenici što bolje razumjeli koncept testiranja, zajedno su rješavali po jedan primjer zadatka iz oblasti koja je bila tema časa na kojem je prezentacija održana. Ova aktivnost predstavlja važan korak ka jačanju svijesti o međunarodnim testiranjima i unapređenju obrazovnih kompetencija naših učenika.

Učenici JU Srednje stručne škole Rožaje osvojili četvrto mjesto na državnom takmičenju "Kod za jednakost"

Učenici JU Srednje stručne škole Rožaje ostvarili su veliki uspjeh na državnom takmičenju „Kod za jednakost“ osvojivši četvrto mjesto. Takmičenje je okupilo srednje škole iz cijele Crne Gore, a tim naše škole, pod mentorstvom profesora Merdana Zejnelagića i Emira Fetahovića, kreirao je inovativnu platformu „IncluDigi“ digitalnog asistenta za inkluzivno obrazovanje. Ovaj projekt, koji ima za cilj podršku učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama, privukao je pažnju žirija, uključujući predstavnike Evropske

unije i Savjeta Evrope. Zbog svog izuzetnog uticaja, platforma je obezbijedila prvo mjesto u timskom takmičenju i četvrto na nivou svih srednjih škola u Crnoj Gori.

Profesor Merdan Zejnelagić, kao jedini dobitnik mentorskog priznanja, istakao je da, iako su formalno četvrti, za njega su učenici naše škole apsolutni pobjednici. Nagrada od 600 eura podijeljena je među svim članovima tima, a škola je obezbijedila edukativnu ekskurziju kao nagradu. Ovaj uspjeh omogućio je poziv na Balkansko takmičenje koje će se održati u Beogradu, što predstavlja sjajnu priliku za dalje promovisanje društvenih vrijednosti.

Učenici su, nakon takmičenja, imali priliku prezentovati svoju ideju ministarki prosvjete, nauke i inovacija, prof. dr Anđeli Jakšić Stojanović, koja je izrazila zahvalnost za njihov rad. Naša škola je ponosna na ovaj veliki uspjeh, koji je potvrda posvećenosti i truda naših učenika i mentora.

Prosvjetno veče u organizaciji Gimnazije „30. septembar“ Rožaje

U petak, 20. decembra 2024. godine, JU Gimnazija „30. septembar“ Rožaje organizovala je tradicionalno prosvjetno veče, kojem su prisustvovali prosvjetni radnici svih rožajskih škola, uključujući i kolektiv JU Srednje stručne škole Rožaje. Ovaj događaj je bio prilika za sve prosvjetne radnike da se okupe, opuste i provedu

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

zajedničke trenutke u prijatnoj atmosferi. Veče je bilo ispunjeno druženjem, razmjenom iskustava i ideja, ali i trenutaka opuštanja i uživanja u društvu kolega iz drugih obrazovnih ustanova. Prisutni su imali priliku da se upoznaju sa radom i uspjesima svojih kolega, kao i da se informišu o novim inicijativama i izazovima u obrazovanju.

Organizator ovog događaja, Gimnazija "30. septembar", stvorila je prijateljsku i srdačnu atmosferu koja je dodatno ojačala međusobnu saradnju među obrazovnim institucijama. Kolektiv naše škole se zahvaljuje organizatorima na ovakvom, dobro osmišljenom događaju, koji je omogućio ne samo profesionalno povezivanje, već i lične kontakte među prosvjetnim radnicima Rožaja. Ovo prosvjetno veče pružilo je svima priliku da se opuste nakon napornog perioda rada, obnove energiju i obnove svoju posvećenost učenju i obrazovanju, koji su temelj budućeg razvoja naših učenika i zajednice.

Rezultati Dabar takmičenja za 2024. godinu

Od 2. do 7. decembra 2024. godine, održano je međunarodno takmičenje iz računarske i informatičke pismenosti - Dabar. Takmičenje je okupilo 4337 učenika iz 20 gradova Crne Gore, a cilj je bio povećanje interesovanja za računarstvo, razvoj logičkog razmišljanja i promocija ove kreativne discipline.

Iz JU Srednje stručne škole Rožaje učestvovalo je 168 učenika prvog i drugog razreda, a zapažene rezultate postiglo je nekoliko naših učenika. U kategoriji Giga Dabar, nagrađeni su: Samela Murić (II/3, ekonomski tehničar),

Ali Nokić (II/5, zdravstveni tehničar) i Elma Sutović (II/5, zdravstveni tehničar). U kategoriji Mega Dabar, briljirali su učenici I/1 odjeljenja, smjer Elektrotehničar za razvoj web i mobilnih aplikacija, čiji je razredni starješina profesor Merdan Zejnelagić, i to: Aldin Kalač, Hana Pepeljak, Anes Dedeić, Nejra Dautović, Elvir Hasović, Ahmed Halilović, Hamza Kardović, Elmir Klimenta, Malik Sutović i Kenan Kalač. Mentorice su bile profesorice Selma Dautović i Mersida Plunac. Naša škola je takođe nagrađena laptop računarom za najveći procenat učešća učenika među srednjim školama (25,65%). Čestitamo svim učenicima na učešću i postignutim rezultatima!

JU Srednja stručna škola Rožaje na RTCG-u: Učestvovali u emisiji „Vikend čarolija”

Učenici JU Srednje stručne škole Rožaje imali su priliku da se predstave široj crnogorskoj javnosti učestvujući u popularnoj emisiji Vikend čarolija na RTCG-u. Učenici smjera Kuvar, Umihana Kurpejović i Ahmed Fetahović, zajedno s profesorom Harisom Kardovićem, te učenice smjera Hotelsko-turistički tehničar, Belma Nurković i Aiša Kurpejović, u pratnji profesora Harisa Kalača, aktivno su učestvovali u emisiji i promovisali bogatstvo lokalne gastronomske i turističke ponude.

Za snimanje emisije, učenici su pripremili tradicionalne rožajske specijalitete, kačamak sa kiselim mlijekom, rožajske uštipke sa raznovrsnim namazima, uz priloge od domaćih proizvoda poput rožajskog sira i zimnica. Ovaj kulinarski nastup bio je pravi uvod u razgovor o bogatoj gastronomiji našeg kraja, koji su učenici sa ponosom predstavili gledaocima. Profesor Haris Kalač je u svom izlaganju istakao značaj turističke ponude Rožaja, naglasivši da škola ulaže velike napore u obrazovanje budućih stručnjaka u oblastima kuvarstva i turizma, iskoristivši priliku da se zahvali RTCG-u na mogućnosti predstavljanja naše škole širem crnogorskom auditorijumu.

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Učenici su izrazili veliko zadovoljstvo dosadašnjim postignućima i istakli želju za daljim usavršavanjem, kako bi stečena znanja primijenili u budućoj karijeri. Hana Pepeljak, članica novinarske sekcije, zabilježila je nezaboravne trenutke ovog događaja, dok je profesor Merdan Zejnelagić bio zadužen za organizaciju. Svi prisutni zahvaljuju se Radio televiziji Crne Gore na odličnoj saradnji i mogućnosti da naša škola promoviše svoje talente i vrijednosti. Direktor škole, Esad Sutović, izrazio je zahvalnost svim učesnicima, naglasivši važnost ovakvih medijskih nastupa za afirmaciju škole.

Filmski spektakl u organizaciji I/1 odjeljenja JU Srednja stručna škola Rožaje

Učenici I/1 odjeljenja JU Srednja stručna škola Rožaje, uz podršku svojih profesora, Merdana Zejnelagića i Emira Fetahovića, priredili su nezaboravno filmsko druženje koje je oduševilo sve prisutne. Više od 30 učenika, zajedno sa gostima iz medicinskog i ekonomskog smjera, uživalo je u filmskom spektaklu održanom u prostorijama elektrotehničkog kabineta. Filmska projekcija nije bila samo zabava, već i prilika za zajedničko učenje i razmjenu iskustava. Atmosferu su dodatno upotpunili ukusni specijaliteti koje su pripremile učenice i njihove majke, čineći večer još toplijom i prijatnijom.

Posebnu zahvalnost u p u ć u j e m o u č e n i c a m a i njihovim majkama koje su nas počastile posebnim poslasticama:

- A m e r i č k e krofne i bakin kolač – Rukija Fetahović, uz nadzor majke Amele
- Kukuruzni mafini – Amela Fetahović (majka Rukijina)
- Šarene kiflice – Hana Camic, uz pomoć majke Anise
- Crne krofnice – Hana Pepeljak, uz podršku majke Ernese
- Slane palačinke – Nejra Dautović, uz nadzor majke Hajrije
- Kiflice – Kadira Kardović, majka učenika Hamze Kardovića

Ovo večer je bilo pravo svjedočanstvo zajedništva, jer su svi prisutni uživali u lijepom druženju i ukusnim jelima, koja su dodatno obogatila filmsko iskustvo. Zahvaljujemo se i direktoru škole, Esadu Sutoviću, koji je finansijski podržao ovaj događaj, obezbijedivši slane grickalice i piće za sve učesnike.

Ovaj događaj dokazao je da škola nije samo mjesto za učenje, već i prostor gdje zajedništvo, kreativnost i dobra energija mogu stvoriti nezaboravne uspomene. Film, zabava i tradicija zajedno su se spojili u savršenoj večeri, koja će dugo biti urezana u sjećanjima svih prisutnih.

Školsko takmičenje frizera - Veliki uspjeh i talent učenika

Školsko takmičenje frizera, koje je održano 21. februara 2025. godine, bilo je prava prilika za učenike naše škole da pokažu svoje vještine u različitim disciplinama frizerstva. Takmičenje su vodile profesorice Dalila Kurpejović, koja je pripremala prvu grupu, i Zeliha Kalić, koja je mentorisala drugu grupu.

Takmičari su se takmičili u nekoliko kategorija, uključujući šišanje i fen frizure, minival, te svečane frizure. U prvoj grupi, talentovani učenici poput Almiere Ramović, Džemala Dautovića i Kalača Dženana briljirali su u šišanju i fen frizurama, dok su Murić Adelina i Dacić Enida predstavile vještine minivala. U kategoriji svečanih frizura, izvanredno su se predstavili

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Dacić Enida, Ramović Almina i Ramović Ajla.

Druga grupa nije zaostajala, a Pavić Mateja, Fejzić Ahmet i Hasović Ena ostavili su snažan utisak u šišanju i fen frizurama. Minival su uspješno izvele Dautović Elzana i Hasović Elmasa, dok su Hasović Ena, Hasović Ema i Hasović Elmasa

briljirale u kategoriji svečanih frizura.

Žiri, sastavljen od profesorica Džemile Dedeić, Ramke Skenderović i Melise Nurković, pomno je pratio sve nastupe i donio odluku o pobjedniku. Pobjednička grupa bila je druga grupa, kojoj čestitamo na izvanrednim rezultatima!

Takmičenju su prisustvovali učenici, profesori, kao i pomoćnica direktora, Azra Fetahović, koja je pružila podršku svim učesnicima.

Ovaj događaj je još jednom potvrdio visok nivo talenata i predanosti učenika frizerskog smjera, a školska zajednica se ponosi njihovim uspjehom.

Polaganje eksternog ispita iz crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u Srednjoj stručnoj školi Rožaje

Dana 14. aprila 2025. godine, u prostorijama sportske sale Srednje stručne škole Rožaje, održano je polaganje eksternog ispita iz predmeta: crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost. Ovaj važan ispit predstavlja završnu provjeru znanja za učenike završnih razreda, a njegova uspješna realizacija jedan je od ključnih koraka za dalje obrazovanje i upis u visokoškolskim ustanovama u Crnoj Gori. Ispitu su pristupili maturanti Srednje stručne škole Rožaje, kao i njihovi vršnjaci iz Gimnazije „30. septembar“, što potvrđuje snažnu saradnju i zajedničku posvećenost obrazovnim standardima između ovih škola. Ukupan broj učenika koji su pristupili polaganju bio je preko 150, što predstavlja izuzetno visok odziv i ukazuje na ozbiljnost i ambiciju naše omladine u planiranju akademske budućnosti. Organizacija ispita sprovedena je pažljivo i profesionalno.

Svaki učenik imao je svoj numerisani sto, čime je obezbijeđen potreban prostor za rad i koncentraciju.

Sala je bila prilagođena svim tehničkim i logističkim uslovima potrebnim za realizaciju ispita na visokom nivou. Posebna pažnja posvećena je nadzoru ispita, angažovan je veliki broj nadzornih profesora, kako bi se obezbijedila fer, objektivna i mirna atmosfera tokom cijelog procesa. Eksterni ispit ovog tipa ne predstavlja samo akademski izazov, već i važnu životnu lekciju za učenike, kako se suočiti sa odgovornošću, kako organizovati vrijeme i savladati tremu, te kako sa stečenim znanjem krenuti dalje ka novim obrazovnim etapama.

Za mnoge maturante, ovo je bio i prvi korak ka njihovim budućim fakultetima, snovima i profesionalnim putevima. Zahvaljujemo se svim učenicima na ozbiljnosti i pristojnosti koju su pokazali tokom ispita, profesorima na profesionalnom angažmanu, kao i tehničkom osoblju škole koje je doprinijelo da sve protekne u najboljem redu. Svim maturantima želimo puno sreće i uspjeha!

Neka rezultati ovog ispita budu odraz vašeg truda, zalaganja i znanja koje ste stekli tokom srednjoškolskog obrazovanja.

Vjerujemo u vas i vašu budućnost!

AKTUELNOSTI IZ ŠKOLE

Uspjeh učenica rožajske Srednje stručne škole na državnom takmičenju - Talentovani frizeri ponosno predstavljali svoju školu

Učenici Srednje stručne škole Rožaje ostvarili su sjajne rezultate na II Državnom takmičenju učenika srednjih stručnih i mješovitih škola iz oblasti frizerskih usluga, koje je održano 12. i 13. aprila 2025. godine u Podgorici. Takmičenje je okupilo najbolje mlade frizere iz cijele Crne Gore, a rožajke su još jednom pokazale da posjeduju znanje, kreativnost i talenat na visokom nivou. Ena Hasović, učenica završnog razreda, osvojila je treće mjesto i bronzanu medalju, pod mentorstvom iskusne profesorice Zelihe Adrović.

Ovaj rezultat predstavlja značajno priznanje kako za Enu, tako i za školu koja kontinuirano ulaže u kvalitet praktične nastave i stručnog usavršavanja učenika. Almina Ramović, još jedna istaknuta predstavnik škole, zauzela je visoko četvrto mjesto prvog dana takmičenja, dok je u disciplini „Gala styling“ ostvarila osmo mjesto. Njenu pripremu i učešće pažljivo je pratila i usmjeravala mentorica Delila Kurpejović.

Na regionalnom nivou, Srednja stručna škola Rožaje zauzela je peto mjesto, čime je potvrđena njena važna uloga u razvoju stručnog obrazovanja u sjevernom dijelu Crne Gore. „Ponosni smo na naše učenice koje su svojim trudom, radom i talentom dostojno predstavile školu i grad Rožaje.

Njihovi rezultati potvrđuju da frizerske usluge, kao dio stručnog obrazovanja, imaju ogroman

potencijal i da naši učenici mogu parirati najboljima u državi. Ovakvi uspjesi su motivacija za sve buduće generacije, saopštili su iz škole.

Državno takmičenje iz oblasti frizerskih usluga postaje važna platforma za afirmaciju mladih talenata, promociju zanatskih zanimanja i povezivanje škola sa privredom. Uspjeh rožajskih učenica na ovom nivou još je jedan dokaz kvaliteta stručnog obrazovanja koje ova obrazovna ustanova nudi.

Pripremili: **Emir Fetahović i Rejhan Kalač,**
profesori

PROSTOR ZA DRUGE PREDSTAVLJAMO VAM GIMNAZIJU „30. SEPTEMBAR”

Profesorka Mirsada Bibić Šabotić

Mirsada Bibić Šabotić je profesorica, magistrica, trenerica u nastavi za odrasle, master trenerica za medijsku pismenost, viši savjetnik u obrazovnom sistemu, književnica, recenzentkinja, promoterka i građanska aktivistkinja. Suosnivačica je Asocijacije najboljih nastavnika sa prostora bivše Jugoslavije. Ambasadorica je obrazovanja ispred Crne Gore u Foremost fondaciju u Pakistanu. Rođena je u Peći 1966. godine. Profesorica je Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u Gimnaziji „30. septembar” u Rožajama. Njen moto je da se ljepotom, radom i humanošću odupiremo prolaznosti života, pa je ova maksima bila njena vodilja kroz čitav život. U Crnoj Gori, ali i u svijetu, prepoznatljiva je kao posebna prosvjetna radnica. Veoma je angažovana u obrazovnom sistemu. Veliki je entuzijasta i inovator. Sa učenicima je organizovala preko 300 kulturnih i edukativnih manifestacija. Koautorica je projekta Spekter, koji je okupio 14175 učenika i 567 nastavnika iz čitavog svijeta. Takođe koautorica je akreditovanih seminara za profesore. Sarađuje sa Zavodom za školstvo, Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija i Ispitnim centrom Crne Gore. Autorica je 90 stručnih radova. Čest je učesnik na debatama, okruglim stolovima, panel diskusijama

gdje daje veliki doprinos obrazovanju. Njeni učenici su pod njenim mentorstvom objavili 16 autorskih knjiga i dobili preko 130 nagrada. Njen obrazovni rad je dostigao vrhunac projektom „Od Meše Selimovića do svemira”, kada je po prvi put u istoriji Crne Gore zavijorila crnogorska zastava u svemiru. Pod pokroviteljstvom NASE, Mirsada je sa učenicima poslala eksperiment u svemir. Za ukupan svoj doprinos u obrazovanju dobitnica je sljedećih nagrada: Opštinska nagrada „30. septembar”, nagrada Iskra za filantropiju, nagrada Najinovativniji nastavnik svijeta - Mumbai, Indija, nagrada Najbolji profesor svijeta, među 100 profesora, Nju Delhi, Indija. Takođe, Ministarstvo prosvjete joj je u dva navrata dodijelilo nagradu iz Fonda za kvalitet i talente. Srbija joj je dodijelila nagradu za Naj ženu u obrazovanju kao i za Najboljeg mentora za rad sa učenicima. Bosna i Hercegovina joj je dodijelila Zlatnu plaketu za preduzetništvo u obrazovanju i kulturi kao i nagradu za mentorski rad sa učenicima. Makedonija joj je dodijelila nagradu za uspješno razvijanje prosocijalnih vještina kod učenika, a Hrvatska joj je dodijelila nagradu za najboljeg mentora nastavnika u regionu.

Evropska alternativa u Briselu joj je dodijelila Nagradu za efekatan rad sa učenicima. Vrednujući njen CV grad Sremska Mitrovica dodijelila joj je titulu Počasne građanke Sremske Mitrovice. Njenu biografiju krase još veliki broj nagrada iz domena obrazovanja, ali kruna njenog prosvjetiteljskog rada je nagrada Oktaih, koju joj je dodijelilo Ministarstvo prosvjete Crne Gore za izuzetne rezultate u oblasti obrazovanja i vaspitanja za učenički i studentski standard. Predstavljena je u leksikonu najuticajnijih žena u Crnoj Gori. Takođe, njeno ime se našlo u Leksikonu najboljih prosvjetnih radnika Crne Gore. Mirsada se bavi i književnim radom. Objavila je 10 beletrističkih knjiga. Autorica je, tekstopisac i režiser 27 pozorišnih predstava koje su izveli njeni učenici. Za ukupan književni rad dobila je 15 nagrada. Te nagrade su iz Italije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova i Australije. Mirsadi su najveća podrška učenici.

PROSTOR ZA DRUGE PREDSTAVLJAMO VAM GIMNAZIJU „30. SEPTEMBAR”

RIJEČ

I nasta riječ.
I bi riječ.

Riječ koja opominje,
daruje i boli.
Riječ snage i ljubavi,
riječ koja bode kao nokat,
riječ koja voli kao dijete.

I bi riječ.
I čovjek je pretvori u neriječ.
I izobliči je,
uguši,
dade joj oblik
đavoljeg uva.

I ogluve čovjek.
Zaboravi na riječ,
kao da nikada nije postojala.

I nasta riječ.
I bi riječ.
A čovjek je pretvori u neriječ.

PRIGRLI TIŠINU, ČOVJEČE

Prigrli tišinu, čovječe.

Ućuti.
Ćuti kao Mjesec pred
svitanjem.

Ućuti, čovječe.
Ućuti zauvijek.

Ćuti, jer ćutnjom ubijaš
svjetlost.
Kome sada treba svjetlost?
Nikom.

Svjetlost ima oči
koje vide,
oči koje čuju,
oči koje osjećaju.

Zato,
prigrli, čovječe, tišinu.
Zatvori oči,
stegni dušu,
valjaj se u žabokrečini,
ćuti u čamotinji.

To je tvoj usud.

SIZIFOV KAMEN

Sizifov kamen,
čemeran i jadan,
crnji od tame u grobu.

Ne želim ni njegov prah,
zdrobljen u vremenu.
Nesalomljiv je.

Prkosi vremenu,
traje kao čovjek,
kao vrijeme,
kao mjesečev sjaj.

Neuništiv je.
Vječan je kao smrt.
Traje vjekovima.

Sizifovi otisci su na njemu.
I moji.
I tvoji.
I naši.
Biće i njihovi.

Ne mogu da izblijede.
Utisnuti su zanavijek,
da traju dok traje čovjek.

Strašan kamen,
okrugao i ohol.

PJESMA TRPI

Pjesma trpi.
Beton ispucao od čekanja,
zemlju crvenu od krvnih zrnaca,
nadu zarobljenu u neizrasloj
bori.
Pjesma trpi.

Grubo pero pjesnika,
koji steže suve ruke
dok mu se vene nadimaju,
probijajući se između sna i jave.

Pjesma trpi
i ljubav utkanu u raspukloj veni,
i Godoa koji nikada neće doći.

Pjesma trpi.
Bol.
Patnju.

Autor teksta i pjesama:
Mirsada Bibić Šabotić,
profesorica

RADOVI UČENIKA GIMNAZIJE

Predstavljamo vam poeziju učenice Medine Višnjić

Medina Višnjić je učenica IV-3 razreda Gimnazije „30.septembar“ Rožaje. Bavi se pisanjem još od osnovne škole. Kao finalista Međunarodnog konkursa „Desanka Maksimović“ u Valjevu, nagrađena je za zbirku pjesama.

Dobitnica je druge nagrade na Međunarodnom festivalu u Tuzli „Moja prva knjiga“ od strane izdavačke kuće BMG. Internacionalna kulturna asocijacija iz Crne Gore dodijelila joj je prvu nagradu za poeziju 2021. godine, dok je 2022. godine osvojila treću nagradu za kratku priču. Ista asocijacija joj je 2023. godine dodijelila drugu nagradu za izražajno recitovanje.

Takođe, dobitnica je prve nagrade za kratku priču „Josip Jeličić“ u Hrvatskoj. Uskoro će objaviti svoju prvu zbirku pjesama.

KAMENO SRCE

Miris sudnice
i dva uplakana oka.
Miris kamena
i stegnute usne ispod brkova.
Miris straha
i modri kolutovi ispod očiju
moje majke.
Miris ravnodušnosti
iz srca jednog sudije.
A najjači je strah,
i to onaj moj strah
koji mi je stiskao slične vene.
Za mržnju nijesam znala
i nijesam je pustila
da se rasplamsa kao uragan.
Radije sam birala
da dopustim da me povrijede,
nego da budem ona
koja će da povrijedi.
I taj dan, od svih osjećaja,
Ja sam bila na kraju
ostavljena,
Osakaćena očeve ljubavi
i majčine sreće.
Naučila sam da živim
bez njegove ljubavi,
ali moja majka je uvijek ostala
uskraćena svojoj sreći.
Još gore je to
što je uvijek mislila da je njen
ponos
zakopan i ostavljen.

Taj čovjek nas je
tog jednog dana,
tog Strašnog suda,
pokušao srušiti,
oduzeti nam sve
i polomiti jednom mladom biću
bijela krila.
Samo nije pretpostavljao
da je to mlado biće
danas punog srca,
bez mržnje,
uvijek raslo u ljubavi.

PJESMA BEZ NASLOVA

Svako jutro Emina gura
invalidska kolica.
U njima je mladić Nino.

Briše mu bale s ustiju,
a on se smije.
Možda se smije ljudskoj
sudbini.
Možda...

Zavidim mu pomalo.
Ne zna šta je bol.
Ne zna šta je rat.
Ne zna šta je mržnja.

Pitam se da li zna šta je sreća.
Sigurno ne zna,
jer je svaki atom vazduha
zatrovan ljudskom zlobom.
I sreća je samo trenutak
koji brzo odluta u
beskonačnost.

Zavidim mu pomalo.
Nije dotakao prolazni sjaj
sreće.

Nije dotakao bol.
Živi u svom svijetu,
bez bodljivikavih žica.

Možda griješim.
Ne znam...

RADOVI UČENIKA GIMNAZIJE

IDEAL

Kako vas je
jadno gledati
ovako iz daleka.

I šta da vidim?
Osuđivače,
one koji dijele predrasude,
kockare,
trovače krvi,
dilere,
pijance,
ljubitelje nikotina,
robove grijeha.

Planirate li postati ideali?
Humanitarci...
Imati srce puno solidarnosti?
To samo vi mislite.

Hmm...

A kako, kada ste zatrovani,
zarobljenici neljudske tame?
Predrasude vrište iz vas,
bljuju plamen neljudskosti.

Koji je vaš ideal?
Da glumite spasioce svijeta,
dok mašete članskom kartom?

Vaši ideali su Sodoma i Gomora,
mirišu na memlu ustajale nade.
Srušićete ponovo Vavilonsku biblioteku.
Zapalićete Veronine kapije.
Uništićete našu mladost.
Napravićete bespuće za svoju starost.

Vaši ideali su Ahilejev štit pretvoren u ništavilo.
Vaši ideali su oronula nada bez svjetlosti.
Vaši ideali su vaš bližnji lik,
iz kojeg vrišti interes.

Autor teksta i pjesama: **Medina Višnjić**

Da sam ja neko

Da sam ja neko, bio bih neko zbog pameti, a ne zbog prezimena ili porijekla. Da sam ja neko svako bi imao priliku da postane nešto. Ko god da ima znanje i ambiciju bio bi pri samom vrhu društvene piramide, a pitanje egzistencije bi bio samo neki zaboravljeni termin u našem leksikonu. Znalo bi se

ko je profesor, a ko učenik. Znalo bi se ko liječi, a ko je za liječenje. Ne bi se tako lako rime i kramp zamjenjivale sa perom i pečatom. Privreda ne bi bila riječ koja se jedino može čuti u predizbornoj kampanji, a njome bi se bavili školovani ljudi. Politika ne bi bila najprofitabilniji biznis, a političari ne bi bili samo plemenske poglavice. Asfalt politika bi doživjela fijasko, a njeno mjesto bi upotpunili infrastrukturni projekti vrijedni pažnje. Konstrukcije mostova se ne bi rušile bez ikakvih posljedica, a poluiskopani tuneli ne bi stajali kao opomena ljudske pohlepe i maloumnosti. Bojim se da su rupe u glavama poglavica mnogo veće od onog tunela na zaobilaznici, a da su društvene norme doživjele istu sudbinu kao i onaj most u Ibarcu. Na kormilu ovog našeg Argoa su poglavice koje nas neprestano uvjeravaju da Darwinova teorija možda i nije samo teorija. Neko je davno i bez trunke srama unovčio našu budućnost, ali nije znao da umnost nema cijenu. Diplome na zidovima odavno služe kao podsjetnik da u nekom paralelnom univerzumu vrijede. Kako ja još uvijek nijesam neko, niko nije ništa i ništa je sve što imamo. Ukoliko se iko pita ko sam ja, ja sam svaki normalan i emancipovan čovjek.

Autor teksta: **Haris Šabotić**, gimnazija, IV/3 odjeljenje

PREDSTAVLJANJE SMJERA HOTELSKO-TURISTIČKI TEHNIČAR

Hotelsko-turistički tehničar je tradicionalan smjer na četvorogodišnjem stepenu obrazovanja u Srednjoj stručnoj školi Rožaje. Prva generacija je upisana školske 2006. godine pod nazivom Turistički tehničar, a danas je to modulizovan smjer i nosi naziv Hotelsko-turistički tehničar. Ovaj smjer je prepoznat po velikom radu, zalaganju učenika i vrijednom i marljivom radu u teorijskom i praktičnom dijelu kada se nastava odvija u opremljenim kabinetima. Hotelsko-turistički tehničar je naziv za struku koja se bavi

pružanjem usluga u turizmu i hotelijerstvu. Ovaj obrazovni program omogućava učenicima da steknu znanja i vještine potrebne za rad u hotelima, restoranima, turističkim agencijama i drugim uslužnim sektorima. Obično se obrađuju teme kao što su: upravljanje hotelima – uključujući recepciju, usluge smještaja i organizaciju događaja, turističke destinacije i organizacija putovanja – planiranje i prodaja turističkih aranžmana, restoranski i ugostiteljski menadžment – rad u restoranima i barovima, upravljanje uslugama hrane i pića, te komunikacija i marketing u turizmu – promocija turističkih destinacija i usluga.

Šta nakon završetka turisticke škole?

Završetkom turističke škole otvaraju se brojne mogućnosti za dalje obrazovanje i profesionalni razvoj. Učenici imaju priliku da biraju između nastavka školovanja, zaposlenja, stručnog usavršavanja ili čak pokretanja sopstvenog biznisa. U nastavku predstavljamo nekoliko najčešćih opcija:

Dalje obrazovanje – visoke škole i fakulteti - Mnogi učenici odlučuju da nastave školovanje na visokim školama ili fakultetima koji nude programe iz oblasti turizma, ugostiteljstva, menadžmenta, marketinga i srodnih disciplina. Neki od popularnih fakulteta su: Fakultet za turistički i hotelski menadžment, Ekonomski fakultet (sa fokusom na turizam), Fakultet za menadžment (sa fokusom na ugostiteljstvo) ili Fakulteti za komunikacije i marketing. Nakon završenih osnovnih studija, moguće je upisati i master studije u srodnim oblastima kao što su menadžment, turizam, ugostiteljstvo i ekonomija.

Zapošljavanje u industriji turizma i ugostiteljstva - Ukoliko učenici ne žele odmah da nastave obrazovanje, mogu se zaposliti u različitim sektorima turističke i ugostiteljske industrije. Mogućnosti uključuju: rad u hotelima i resortima: recepcija, menadžment, organizacija događaja, usluge smještaja, rad u turističkim agencijama: prodaja aranžmana, organizacija putovanja, turističko vođenje, restorani i kafići: pozicije menadžera, konobara ili drugih uslužnih radnika ili turistički vodiči i agenti: idealno za one koji vole putovanja i rad sa ljudima.

Preduzetništvo i samozapošljavanje - Za one sa preduzetničkim duhom, turizam nudi odlične mogućnosti za pokretanje sopstvenog biznisa: otvaranje turističke agencije ili turističkog servisa, pokretanje ugostiteljskog objekta: restoran, kafić, mali hotel ili online turizam: kreiranje veb-sajta ili aplikacije za prodaju turističkih aranžmana.

Stručno usavršavanje i kursevi - dodatna edukacija kroz specijalizovane kurseve i obuke omogućava sticanje konkurentne prednosti na tržištu rada. Preporučuju se: kursevi stranih jezika (engleski, njemački, francuski itd.), kursevi menadžmenta, marketinga ili računovodstva ili obuke za turističke vodiče i specijalizacija za određene destinacije.

Zapošljavanje u državnim i međunarodnim organizacijama - mogućnost zaposlenja postoji i u državnim institucijama, poput ministarstava turizma ili lokalnih turističkih organizacija, kao i u međunarodnim organizacijama koje se bave turizmom, kulturnom baštinom i održivim razvojem destinacija.

Pripremio: **Haris Kalač**, profesor

RADOVI NAŠIH UČENIKA

SAMO DOBAR ČOVJEK MOŽE BITI DOBAR LJEKAR

Biti ljekar nije samo zanat, već poziv koji nosi veliku odgovornost. Iako je stručnost i praksa u medicini neophodna, ono što zaista čini dobrog ljekara jeste njegov karakter, njegova ličnost.

„Samo dobar čovjek može biti dobar ljekar“ je rečenica oca medicine Hipokrata, ona se odnosi na to da ljekari moraju imati moralnu i ljudsku vrijednost. Dobar ljekar je prije svega empatičan, čovjek koji razumije patanju svih pacijenata i pokazuje im saosećanje. Ljekar mora biti iskren, jer pacijenti zaslužuju da znaju pravu istinu o svom zdravlju. To zahtijeva hrabrost i odgovornost, koje dolaze iz same unutrašnjosti moralne snage. Nijedan ljekar, a kamoli zdravstveni tehničar ni u kom slučaju ne smije dozvoliti pohelpu za novcem ili drugim materijalnim stvarima koje bi bolesnik udijelio u znak svoje zahvalnosti, jer takav postupak je neprihvatljiv za ovaj posao. Samo onaj ko je dobar čovjek može se posveti drugima sa željom da im istinski pomogne. Ljekar koji ima sve ove osobine neće samo liječiti tijelo, već i dušu bolesnika.

Anisa Šutković - učenica je trećeg razreda, smjer Zdravstveni tehničar. *„Nisam osoba koja se boji neuspjeha, jer vjerujem da svaki neuspjeh otkriva nešto važno o tome ko sam i šta mogu da postignem. Moji ciljevi nisu u tome da ih postignem, već da ostavim trag iza onoga što radim.“*

SAMO DOBAR ČOVJEK MOŽE BITI DOBAR LJEKAR

Ljekarska profesija nije samo posao, ona je poziv, misija i odgovornost. Biti ljekar znači posvetiti svoj život brizi o drugima, ublažavanju patnje i spašavanju života.

Da bi neko bio dobar ljekar mora prije svega biti dobar čovjek. Saosjećanje, posvećenost i ljubav prema ljudima ključne su osobine koje čine razliku između običnog ljekara i onog koji zaista mijenja živote. Oduvijek sam nešto maštao o tome da postanem ljekar i pomažem svom narodu. Zamišljao sam sebe u bijelom mantilu, kako sa pažnjom slušam pacijente, trudim se da ih razumijem i pronađem najbolje rješenje za njihove zdravstvene probleme. Vjerujem da je zdravlje najveće bogatstvo koje čovjek može imati, a ljekar je osoba kojoj je povjerena ta dragocjena odgovornost. Moja želja nije samo da liječim ljude, već i da im pružim nadu. Znam da bolest nije samo fizička patnja, već i emocionalna borba. Pacijentima je često potrebna lijepa riječ, osmijeh i osjećaj sigurnosti. Dobri ljekari nijesu samo oni koji postavljaju tačne dijagnoze i prepisuju terapije, već i oni koji pokazuju razumijevanje, podršku i humanost. Inspiriše me ideja da pomažem svom narodu, posebno onima kojima nemaju lako dostupan medicinski tretman. U mnogim selima i udaljenim mjestima ljudi pate jer nemaju ljekare u blizini. Volio bih da radim na tome da zdravstvena zaštita bude dostupna svima, bez obzira na materijalno stanje ili mjesto gdje žive. Pored toga, želim da učim i usavršavam se, jer medicina neprestano napreduje. Pravi ljekar nikad ne prestaje da uči svaki pacijent nova lekcija, svaka dijagnoza novi izazov. Volio bih da koristim svoje znanje ne samo za liječenje, već i za edukaciju ljudi o zdravom načinu života. Prevencija je ključ dugovječnosti, a moj cilj je da pomognem ljudima da razumiju kako da sačuvaju svoje zdravlje. Biti ljekar znači nositi veliku odgovornost, ali i doživjeti najveće ispunjenje tj. saznanje da si nekome pomogao, olakšao bol, spasao život. Zato smatram da samo dobar čovjek može biti dobar ljekar. Samo onaj ko osjeća empatiju, i ko u svakom pacijentu vidi ljudsko biće, a ne broj u kartonu, može zaista ispuniti ovu plemenitu ulogu. San mi je da jednog dana budem upravo takav ljekar, stručan, posvećen i human.

Želim da svojim radom ostavim trag i učinim život svog naroda boljim i zdravijim. Jer kada pomažem drugima, zapravo obogaćujem i sebe, a svijet postaje bolje mjesto za život!

Damir Skenderović, smjer Zdravstveni tehničar, III/5 odjeljenje

RADOVI NAŠIH UČENIKA

SAMO DOBAR ČOVJEK MOŽE BITI DOBAR LJEKAR

U tišini bolničkih hodnika, gdje se sudbine prepliću između nade i straha, postoji jedna nepisana istina: samo dobar čovjek može da bude dobar ljekar. Medicina nije samo nauka, ona je i umjetnost razumijevanja, saosjećanja i nesebičnog davanja. Znanje, ma koliko jako bilo, ostaje hladno i nepotpuno bez topline ljudskosti.

Kad god zakoračimo u bolnicu, prvo što primijetimo nije titula na bijelom mantilu, već pogled pun razumijevanja ili ruka koja ohrabrujuće miluje našu. Dobar ljekar ne liječi samo lijekovima i instrumentima, već i riječima, toplinom i strpljenjem. On ne vidi samo bolest - on vidi čovjeka iza nje. Ponekad, osmijeh ljekara vrijedi više od recepta, a ljubazan ton može biti snažniji od bilo koje terapije. Jednom smo, kao učenice medicinske škole, prisustvovala razgovoru između jednog iskusnog ljekara i njegovog pacijenta. Pacijent, stariji čovjek, drhtavim glasom upitao je: „Doktore, hoću li ozdraviti?“ Ljekar nije žurio s odgovorom. Umjesto toga, sjeo je pored njega, stavio mu ruku na rame i rekao: „Borićemo se zajedno! Niste sami!“ Tada smo shvatile medicina nije samo znanje iz knjiga, već i snaga koju pružaš drugome kada mu je najpotrebnije. Dobar ljekar je onaj koji sluša, razumije i ne gubi strpljenje, čak ni kada je umoran. On zna da je pacijent uplašen i da mu je potrebna nada. On zna da je pacijent uplašen i da mu je potrebna nada. Ponekad je potrebno samo nekoliko riječi da nekome vrati vjeru u ozdravljenje. Međutim, biti dobar čovjek u medicini nije lako. Dugi sati, umor, teške odluke mogu učiniti srce hladnijim. Zato su pravi ljekari oni koji uprkos svemu ostaju ljudi. Oni koji se ne boje pokazati emocije, koji se ne povlače pred tuđom boli i koji, čak i kada ne mogu izliječiti, uvijek mogu utješiti. Kada jednog dana budemo stajale u bijelim mantilima, želimo biti doktorice kod kojih će pacijenti pronaći ne samo lijek za svoje tijelo, već i toplu riječ, ohrabrenje i osjećaj da u svojoj borbi nikada nisu sami. Znanje se može naučiti iz knjiga, ali ono što nosimo u srcu dolazi iz nas samih. Biti dobar ljekar ne znači samo liječiti tijelo, već i dušu, pružiti ruku kada neko tone u strah i pokazati da iza svake dijagnoze stoji čovjek vrijedan pažnje i poštovanja.

Zato želimo da budemo doktorice koje će pacijenti pamtit i ne po komplikovanim latinskim terminima, već po blagom glasu koji im je ulio nadu, po osmijehu koji je dao snagu da izdrže i po toplom pogledu koji im je pokazao da nisu samo broj u kartonu, već nečiji otac, majka, brat, sestra, neko čiji je život vrijedan borbe. Jer medicina može postojati bez mnogih stvari, ali bez dobrote ne može.

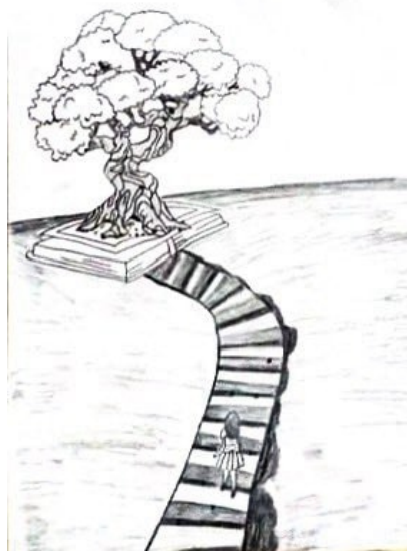
Autori teksta: **Kalač Hedija i Omerović Semina**, učenice

Hedija Kalač i Semina Omerović, su učenice trećeg razreda, smjer Zdravstveni tehničar. Njihova strast prema medicini i želja da pomažu ljudima bile su glavni motivi za odabir ovog poziva.

PREDSTAVLJAMO VAM STVARALAČKI RAD NAISE BALOTA

Zovem se Naisa Balota. Osnovnu školu završila sam u OŠ „Bač“ sa odličnim uspjehom. Tokom školovanja ostvarila sam nekoliko značajnih uspjeha i planiram nastaviti istim tempom. Trenutno sam učenica treće godine Srednje stručne škole, smjer Administrativno-pravni tehničar. Već dugi niz godina bavim se crtanjem, a posljednje dvije godine i pisanjem, to je ono što me ispunjava. Kada je riječ o stranim jezicima, mogu reći da sam poliglota. Aktivno govorim nekoliko jezika. Jezici za mene nisu samo sredstvo komunikacije, već i most između kultura i način razumijevanja različitih pogleda na svijet.

RADOVI NAŠIH UČENIKA

Interes zasnovan na prijateljstvu

Živimo u vremenu kada imamo više prijatelja nego ikada, ali istovremeno, u najdubljoj tišini, shvatamo da nam je srcu potrebna baš ona prava osoba, a ne stotine lažnih prikaza. Godinama sam gradila prijateljstva, davala sebe, vjerovala u ljude i u veze koje sam stvarala. Na društvenim mrežama imala sam listu prijatelja koja je bila dugačka, dok se u stvarnom životu činilo da nisam ni primijetila da su ti ljudi zapravo samo sjenke i prisutni dok je sve u redu, a nestajali čim bih imala neki problem. Zamišljala sam da su ta prijateljstva stvarna, da su temelji čvrsti, ali ubrzo sam shvatila da su bili samo virtualni, prekriveni slojem lažnih osmjeha i lažnih obećanja. Jedan od primjera koji mi je zauvijek promijenio pogled na prijateljstvo desio se u trenutku kada sam prolazila kroz tešku životnu fazu. Bio je to period u kojem nisam mogla da prepoznam sopstvenu vrijednost. Dani su prolazili u tami, a ja sam bila uvjerena da imam ljude na koje mogu da se oslonim. Potrebna mi je bila podrška, razgovor, ruka koja će mi pomoći da se podignem sa dna. Očekivala sam da će prijatelji biti tu, kao što sam ja uvijek bila za njih. Ipak, gotovo svi su nestali. Tih dana nisam dobila nijednu poruku, nijedan poziv. Jedini koji su ostali uz mene bili su tišina i samotne misli. To je bio trenutak buđenja. U tom momentu sam shvatila da prijatelji nisu oni koji ti ostave lajk ispod neke srećne fotografije. Shvatila sam da su pravi prijatelji oni koji budu uz tebe kada ništa nije savršeno, koji pružaju podršku bez interesa, koji ostaju pored tebe ne samo kad te svi drugi vole, već i kada su te svi zaboravili. Ne kažu uzalud da svijet funkcioniše po principu „koristi ili budi zaboravljen”. I tada sam se zapitala: „Zašto ljudi nisu onakvi kakvima se predstavljaju? Zašto je u svijetu prevara i iluzija tako teško pronaći iskrenog prijatelja?” Dok sam tragala za odgovorima, shvatila sam da u tom svijetu svi nosimo maske, čak i oni koje smatramo prijateljima. Ali, istovremeno, naučila sam da je mnogo vrednije biti okružen samo sa nekoliko pravih ljudi nego biti u moru lažnih odnosa koji su daleko od stvarnosti. Danas, gledajući unazad, shvatila sam da sam kroz te teške trenutke zapravo mnogo naučila. Nije važno koliko ljudi imaš u životu, već koliko su oni stvarni, koliko su spremni da budu tu i kada ništa nije idealno. Da, bilo je trenutaka kada sam se osjećala usamljeno, kada nisam imala nikoga na koga bih se oslonila, ali sada znam da je bolje imati jednog iskrenog prijatelja nego desetine onih koji su tu samo zbog koristi. Naučila sam da si zapravo sam sebi najvažnija osoba u životu. Naučila sam da, čak i kad nemaš nikog drugog, imaš sebe, a to je ponekad dovoljno da nastaviš dalje. Zbog toga, biram da budem okružena samo onima koji me istinski cijene, bez skrivenih interesa i površnih veza. I to je za mene sada pravo prijateljstvo. Prijateljstvo koje je iskreno, čisto i bez prevara.

Nisam izgubljena dok imam vas

Postoje trenuci u životu kada izgubimo vjeru, kada nam sve djeluje besmisleno i kada se pitamo gdje je nestala ona iskra nade koju smo nekada nosili u sebi. U tim trenucima, kada se osjećamo slomljeno i izgubljeno, porodica je ta koja nas podsjeća ko smo i gdje pripadamo. Odrasla sam sa vjerom da dobrota pobjeđuje zlo i da je sreća nešto što svi zaslužujemo. Tome su me učili roditelji. U njihovim životnim pričama i zagrljajima postojala je sigurnost, postojala je ljubav koja se ne mjeri riječima, već djelima. Kroz njih sam učila šta znači voljeti i biti voljen. Vjerovala sam u to da će život uvijek biti fer, jer su me učili da pravda uvijek pronađe put. Ali onda je došao trenutak kada se taj svjet počeo urušavati. Možda to nije bio jedan određen događaj, već niz malih razočarenja i neizgovoreni boli koje su se skupljale. U jednom trenutku, nada se činila dalekom, a sve ono što su me učili počelo je da gubi smisao. Počela sam da se pitam: „*Da li zaista dobrota pobjeđuje? Da li svako od nas zaista zaslužuje sreću?*” Ipak, dok sam prolazila kroz te trenutke sumnje i bola, shvatila sam nešto važno. Čak i kada izgubimo vjeru u sebe, porodica je ta koja vjeruje u nas. Možda nisam mogla da pronađem odgovore u sebi, ali su ih oni imali za mene. Njihove ruke su bile tu da me podignu, njihovi glasovi da me umire, njihova podrška riječima kako su i oni nekada lutali, ali da su ipak na kraju pronašli svoj put. Danas, možda još uvijek tražim izgubljeni dio sebe. Možda još uvijek pokušavam da pronađem onu nadu koju sam nekada imala. Jedno znam sigurno, sve dok imam svoju porodicu nisam izgubljena! Oni su moj dom, moj oslonac i moj podsjetnik da i u najtežim trenucima postoji neko ko vjeruje u mene i onda kada ja to ne mogu, i kada je svaki dio mog tijela, moje duše izgubljen.

Autor teksta: **Naisa Balota**, učenica

RADOVI NAŠIH UČENIKA

Voz sreće i prilika

Život je poput voza koji neprekidno putuje kroz različite stanice, a svaka od njih predstavlja trenutke sreće i prilika. Ova slika podsjeća nas da su sreća i prilike često isprepletane, a upravo naša sposobnost da ih prepoznamo i iskoristimo određuje tok naše sudbine.

Prva stanica našeg životnog puta može se opisati kao „Početak“. Ova faza života često je obilježena neizvjesnošću, ali i uzbuđenjem. U tim trenucima suočavamo se sa brojnim izborima koji oblikuju našu budućnost. Upisivanje u školu, započinjanje novog posla ili preseljenje u drugi grad primjeri su prilika koje nam se pružaju. Svaka od tih odluka može donijeti nove izazove, ali i mogućnosti za lični rast. Zato je važno imati otvoren um i srce kako bismo prepoznali potencijal koji svaka nova prilika nosi.

Kako voz nastavlja svoje putovanje, dolazimo do stanice „Sreća“. Ona simbolizuje trenutke kada se osjećamo ispunjeno i zadovoljno. Sreća se može pojaviti u raznim oblicima, od malih svakodnevnih radosti, poput osmijeha prijatelja ili sunčanog dana, do velikih životnih postignuća. Ovi trenuci su dragocjeni i često prolazni, zbog čega je važno naučiti uživati u njima. U ovoj fazi života, takođe je ključno njegovati odnose sa drugima, jer su prijateljstva i porodica često izvor naše najveće sreće.

Na kraju, voz dolazi do stanice „Izbor“. Ova stanica nas suočava sa izazovima donošenja važnih odluka koje oblikuju naš dalji put. Svaka odluka može otvoriti nova vrata ili zatvoriti neka stara. Ponekad se čini da prilike izmiču ili da sreća nije na našoj strani, ali često je ključ upravo u našoj sposobnosti da prepoznamo i iskoristimo ono što nam život nudi. Naši izbori određuju smjer našeg putovanja, a hrabrost da se suočimo sa neizvjesnošću može nas odvesti ka novim i uzbudljivim horizontima.

„Voz sreće i prilike“ podsjeća nas da je život putovanje puno uspona i padova. Svaka stanica donosi nove izazove i radosti, a na nama je da te trenutke prepoznamo i iskoristimo na najbolji mogući način. Sreća i prilike su svuda oko nas, samo ih treba znati uočiti i prigrliti. Naše putovanje kroz život oblikuju naši izbori, a uz hrabrost i otvorenost, možemo pronaći ispunjenje na svakom koraku.

Autor teksta: **Kuč Elvisa**, II/3 odjeljenje

RADOVI NAŠIH UČENIKA

MIR U SVIJETU!

Ima li takve na svijetu boli,
kad majka krvnika za dječiji
život moli?
Od muke će srce izaći iz grudi,
teško vama, o grešni ljudi!
U cvjetnim baštama,
sada je samo prah,
tamo gdje je ljubav cvjetala,
ostao je strah.
U ovom ratu i djeca su bila,
mogu li i ona biti u oku trn?
Tako malim slomili ste im krila,
O svijete kako si crn!
U toj nemoći i boli da li
maštaju?
Kako krvniku djeca da
opraštau?
Kuće su bez krova, djeca bez
sna,
glad i bol, rat to dobro zna.
Svaki život zaslužan je mira,
da svi imaju svoju sreću,
jer svaka će duša ljubav da
bira,
I nek od danas samo lijepi dani
kreću!

Sajma Zejnelagić, I/5

TIŠINA KOJA NEDOSTAJE

Nekad dišem kao da se bojim
disanja,
kao da zrak nosi teret sjećanja,
što zabole čim ih dotaknem
mislima.
Noći me tada zateknu budnu,
slušam srce kako tiše od tišine
kuca,
da ne probudi ono što još uvijek
u meni puca.

U očima mi ostanu tragovi
svjetla,
onog što nikada nije stiglo da
zablista.
Kao da neko u meni tiho vene
a nikada nije ni stigao da
procvjeta.
Sve što ostane, samo je tišina i

sjeta.

Nosim u sebi dodire nestvarne,
osmijehe kojih se niko ne sjeća,
a ja ih pamtim jače od vlastitog
daha,
jer to su bili dani moga smijeha
i straha.

Jedino su što vrijeme nije
moglo ukrasti,
ni u tami, ni u svojoj moći.
Jedino su što se moglo spasti.
Ne pitaj me gdje boli,
nema ožiljka, al' duša to broji.
Tuga ne viče, ne nosi ime,
dolazi tiho, kroz sjenke i zime.
Ostane, kao da nikada ni prošla
nije,
a u meni bol se tiho krije.

Nedostaje nešto malo, a cijelo.
Ne pravi buku, al' napravi tijelo
da teži, da čuti, da luta kroz
dane,
praznina što nosi nijeme rane.
Nešto što samo tišina zna po
imenu,
i šapće ga vjetru na drhtavom
vremenu.

Zagrli me kad niko ne vidi,
vjetre.
Šapni mi da ništa ne nestaje,
da sve ostaje u dahu, u
pogledu,
u meni, pa čak i u strahu,
jer ja živim sa prazninom što ne
vrišti.
Ona diše sa mnom, ona moju
dušu tišti.
Tiho, uporno, vječno...
Kao uspomena, sa nekom
ranom,
zauvijek prisutna, čak i nekom
stranom.

Tišina pera (profesor)

PJESMA SRCA

U tvojim očima sjaje zvijezde,
u osmijehu tvom budi se jutro,
u pogledu tiho cvjeta ljubav,
dok srce se raduje svakom
trenu.

Tvoje ruke nežno me dodiruju,
poput svile što grli dušu,
u tvom zagrljaju nestaju brige,
a svaki trenutak postaje
čarolija.

Kad se spoje naši snovi i duše,
svaka zvijezda s neba dobija
sjaj,
u svakom otkucaju srca pjesma
se rađa,
ljubav nas vodi kroz vječnost,
bez kraja.

Mirela Nurković, II/1

MUZIKA U MENI

Kad noć se spusti, kad svijet
utihne,
muzika priča što riječ ne stigne.
U svakom tonu, u svakom
tragu,
ona me vodi kroz tamu i maglu.

Klavir me nosi kroz sjećanja
stara,
gitara šapuće tajne bez vara.
Bubanj u grudima ritam mi daje,
dok srce od sreće za notama
staje.

Ponekad tužna, ponekad
snena,
muzika budi dušu iz trena.
Kad svijet me slomi, kad snovi
mine,
muzika uvijek u meni sine.

Misala Nurković, II/1

RADOVI NAŠIH UČENIKA

REAKCIJA U SRCU

U svakom dahu kiseonik pleše,
hrani nam ćelije, to nam život
reče.

U svakom otkucaju što srce
daje,
reakcija živi, život se stvara i
traje.

Vodonik i kiseonik ruku pod
ruku
u kapima vode drže nam
nauku.

Bez njih bi zemlja kao pustinja
bila,
bez života, bez lista, bez krila.

Kostima kalcijum snagu daje
da koračamo sigurno, da nikad
ne staje.

Bez njega bi tijela bila kao
prah,
krhka, lomljiva, bez črvstog
koraka.

Gvožđe u krvi kao crveno
blago
prenosi kiseonik neumorno i
jako.

Bez njega bi srce usporilo ples,
kao da gubi životni smisao sve.

U svakom danu, svakom snu,
reakcija je iz dana u dan tu.

Adina Avdić, III/5

DA LI JE LJUBAV HEMIJA ILI JE HEMIJA LJUBAV

Koja veza ovo radi,
da li nas spaja ili hladi,
možda ljubav nešto gradi
kad počinjemo voljeti ovako
mladi.

Možda atom nešto želi
jer nas ovako razveseli,
ili ipak srca dva
za ljubav želi da zna.

Kaže hemija reakcija je ta,
Pokazuje da ljubav je bez zla,
a ljubav kaže budi tu
jer bez tebe biću na dnu.

Želim čuti element taj,
što mome oku daje ovakav sjaj.
Želim znati reakciju ovu
da moje srce ne pušta bolu.

Ljubav je hemija ta,
što nas čuva od svakog zla.
Nauko teška, sad mi reci:
Zašto pred njim ostajem bez
riječi?

Hej hemijo, nauko stara
ne dopusti da me ova ljubav
razočara.

Veza koju gradiš neka bude
jaka
jer ljubav ne može biti laka.

Dajla Brđanin, II/5

ZANIMLJIVE NAUČNE ČINJENICE

Zemljina atmosfera je samo 1% deblja od ljudske kose!

Iako Zemlja ima atmosferu koja štiti život na našoj planeti apsorbujući ultraljubičasto sunčevo zračenje i smanjujući temperaturne razlike između dana i noći, ona je zapravo izuzetno tanka u odnosu na veličinu planete, gotovo poput ljudske dlake u poređenju sa cjelokupnom ljudskom glavom.

Svaka osoba na svijetu nosi 0.2mg zlata u svom tijelu!

Zlato, prelazni metal, koji je prisutan u tragovima u ljudskom tijelu, a većina se nalazi u krvi i mozgu, što čini ovu činjenicu vrlo neobičnom!

Ako biste mogli putovati brzinom svjetlosti, trebalo bi vam više od 4 godine da stignete do najbliže zvijezde!

Naš Sunčev sistem je samo mali dio ogromnog svemira, a najbliža zvijezda Proksima Kentauri je udaljena oko 4,24 svjetlosnih godina od nas.

Najveći organizam na Zemlji je gljiva!

U Oregonu, "Armillaria ostoyae" gljiva se prostire na više od 2,4 kilometra kvadratna i smatra se najvećim živim organizmom na planeti.

Oko 99% životinjskih vrsta koje su ikada postojale na Zemlji su izumrle!

Iako su dinosaurusi dominirali Zemljom, izumiranje mnogih vrsta je dio prirodnog ciklusa, a čak ni najveći organizmi nisu trajali zauvijek.

Oko 90% prostora okeana nije istraženo!

Iako okeani pokrivaju 70% zemljine površine, većina njihovog sadržaja ostaje misterija, što znači da naša planeta Zemlja ima veliki podvodni svijet koji čeka da bude istražen.

Oko 20% kiseonika na Zemlji proizvode plavozelene alge u okeanima!

Plavozelene alge (cijanobakterije) obavljaju fotosintezu u okeanima i igraju ključnu ulogu u stvaranju kiseonika za čitav ekosistem na Zemlji.

Ljudi dijele oko 60% svojih gena sa bananama!

Iako to zvuči nevjerovatno, osnovni molekularni mehanizmi života su slični među mnogim vrstama, uključujući i banane.

Ljudske oči mogu prepoznati oko 10 miliona različitih boja!

Ljudski vid je izuzetno osjetljiv na boje, a naše oči mogu detektovati spektar boja u veoma širokom opsegu, od crvene do ultraljubičaste.

Cvrčci mogu da "vide" zvuk!

Neke životinje poput cvrčaka koriste posebne organe (nazvane timpanalni organi) na nogama koji omogućavaju da "vide" zvučne talase kroz vibracije.

Pripremila: **Melisa Nurković**, profesorica

RADIOAKTIVNO ZRAČENJE

- naučni rad -

Riječi zračenje (radijacija) i radioaktivnost kod čovjeka odmah bude asocijaciju na atomsku bombu, akcidente u nuklearnim elektranama i radioaktivni otpad. Mi zračenja ne vidimo niti ih registruju naša druga čula. Zato su otkriveni relativno kasno, tek posljednjih godina XIX vijeka.

Materija koja nas okružuje, naizgled beskrajno raznovrsna i složena, može da se svede na ograničen broj osnovnih sastojaka, na hemijske elemente. Hemijski elementi su supstance koje hemijskim procesima ne mogu da se razlože na još jednostavnije sastojke. Najmanji dio hemijskog elementa koji je zadržao svoje osobine je atom. Svi atomi jednog hemijskog elementa imaju istu građu. Sastoje se iz atomskog jezgra i elektronskog omotača. Radioaktivnost je svojstvo nekih jezgara da se sami od sebe, spontano mijenjaju prelazeći u jezgra drugih atoma. Za njih se kaže da su nestabilna ili radioaktivna za razliku od onih koja nemaju ovo svojstvo, koja su stabilna.

Radioaktivni atomi se nalaze svuda oko nas, u vazduhu, vodama i zemljištu. Neki su nastali kao proizvodi aktivnosti u našem nuklearnom dobu, ali je većina nastala u burnim procesima u zvijezdama i u međuzvjezdanom prostoru. Pri raspadu radioaktivnih jezgara, radionuklida, dolazi do emisije zračenja, čestica i elektromagnetnih talasa. Posljedice dejstva ovih zračenja na materiji su promjene u elektronskom omotaču atoma i molekula sredine kroz koju zračenje prolazi. Tada dolazi do procesa pobuđivanja (eksitacije) i jonizacije atoma i molekula. Zato se govori o jonizujućem zračenju. U jonizujuća zračenja spadaju elektromagnetni talasi, kao što su gama zraci, koje emituju radioaktivne supstance ili X zraci, poznati i kao rendgenska zračenja. Tu su i alfa i beta čestice koje nastaju raspadom radioaktivnih nuklida, kao i naelektrisane čestice (elektroni, protoni, joni težih elemenata), koje energiju dobijaju ubrzavanjem u akceleratorima. Neutroni, električno neutralne čestice, vrše jonizacije direktno. Jonizujuće zračenje se ne može neposredno opažati. Da bi se otkrilo prisustvo ovog zračenja, kao i njegove karakteristike, neophodno je koristiti posebne uređaje – detektore jonizujućeg zračenja. Prilikom prolaska zračenja kroz detekcionu sredinu dolazi do raznih procesa na čijim se efektima zasniva rad detektora.

Pri prolasku kroz materiju, radioaktivno zračenje vrši jonizaciju atoma. Nastali joni stupaju u hemijske reakcije, a kao rezultat dobijaju se jedinjenja drugačijih osobina. Ako ovo zračenje prolazi kroz živi organizam, ono u ćelijama izaziva različite promjene i oštećenja a često i njihovo potpuno uništenje. Prilikom prolaska kroz žive organizme izazivaju trajne posljedice, a stepen oštećenja zavisi od vrste i intenziteta zračenja, stanja organizma, vremena ozračivanja, bioloških i genetskih svojstava itd. Čitav niz faktora utiče na vrstu i veličinu radijacionog oštećenja. Neki zavise i od same ozračene osobe, njenog pola, zdravlja i starosti. Drugi se odnose na uslove ozračivanja i na apsorbovanu dozu zračenja.

Efekti zračenja na čovjekov organizam dijele se na somatske efekte i na genetske efekte. Radijacioni efekti koji se pojave na ozračenoj osobi nazivaju se somatski, a oni koji se javljaju na potomstvu ozračene osobe nazivaju se genetski ili nasljedni faktor. O somatskom dejstvu zračenja se dosta zna na osnovu proučavanja zdravstvenog stanja osoba koje su preživjele atomska bombardovanja japanskih gradova, kao i medicinske kontrole osoba koje su zbog svojih profesija izložene zračenju.

RADIOAKTIVNO ZRAČENJE

Za pouzdana izučavanja genetskih posljedica potrebno je pratiti širu populacionu grupu u dužem vremenskom periodu. Tako se sada pažljivo prate posljedice nuklearnog akcidenta u Černobilju. Štetne posljedice dejstva zračenja na čovjeka ispoljavaju se u različitim vremenskim intervalima poslije ozračivanja, pa se somatski efekti dalje dijele na akutne i hronične. Organizam može da bude izložen visokim dozama zračenja u kratkom vremenskom periodu i tada se govori o akutnom izlaganju. Efekti zračenja se pojavljuju relativno brzo i zavise od dijela tijela koji je bio izložen, kao i od doze. Rani efekti mogu biti posljedica oštećenja kostne srži, gastrointestinalnog trakta ili centralnog nervnog sistema. Hronično izlaganje se odnosi na primanje manjih doza u dužim vremenskim intervalima, tokom više nedjelja, mjeseci ili godina. Hronični efekti mogu da se pojave mnogo kasnije, a period dok se efekti ne pojave naziva se latentni period. Izlaganje može da bude totalno, kada je izloženo cijelo tijelo i parcijalno, kada je izložen samo dio tijela. Ako je u pitanju akutno izlaganje cijelog tijela dozom između 3 i 4 siverta, doći će do smrti u toku od trideset dana kod polovine od ukupnog broja ljudi koji su bili izloženi ovim dozama zračenja.

Svi radioaktivni zraci pri prolasku kroz čovjekovo tijelo mogu izazvati veoma štetne biohemijske reakcije, mutaciju gena, pa čak i smrt ćelija, tkiva, organa...Radi bolje kontrole, za lica koja su izložena manjim ili većim dozama zračenja, treba preduzeti mjere da bi se smanjio rizik i štetne posljedice kod lica koja su profesionalno izložena dejstvu zračenja obično se određuju maksimalno dozvoljene doze. Prilikom procjene o izloženosti treba voditi računa o apsorpciji tj. udisanjem preko kože ili sistema organa za varenje da bi se preduzele odgovarajuće mjere predostrožnosti. Zaštita od spoljašnjeg zagađenja sprovodi se smanjivanjem doze zračenja na najmanju moguću mjeru, kao što je vremenska zaštita ili daljinskom zaštitom odnosno boravkom na što većem rastojanju od izvora i zaštitom pomoću apsorbera, korišćenjem debelih zaštitnih slojeva od zemlje, betona, olova i slično.

Kada nijesu u upotrebi radioaktivni izvori čuvaju se u olovnim kutijama debelih zidova, pa se zraci apsorbuju u zidovima kutije. Za čuvanje alfa i beta radioaktivnih izvora mogu se koristiti kutije od plastičnih masa ili aluminijuma, jer njihova zračenja nijesu tako prodorna kao zračenja gama izvora. Prostorije u kojima su smješteni uređaji koji proizvode ili upotrebljavaju jonizaciono zračenje ili oni u kojima se čuvaju radioaktivni izvori, bio nov ili oni koji predstavljaju radioaktivni otpad, moraju biti posebno obezbijeđeni i obilježeni znakom upozorenja prisustva izvora radijacije. Zidovi tih prostorija, slično kao i kod atomskih skloništa, prave se od specijalnog, olovom obogaćenog betona velike debljine.

Osobe koje rade pri nuklearnim reaktorima moraju imati zaštitnu odjeću. Zaštitu mora imati i medicinsko osoblje koje pri liječenju pacijenata rukuje radioaktivnim preparatima. Koriste se i zaštitni paravani, kecelje i slično. Pošto čovjek nije u stanju ni jednim čulom da registruje zračenje, neophodno je da se pri radu sa radioaktivnim materijalima uvedu mjere redovne kontrole kod lica izloženih zračenju. Neophodno je korišćenje lične opreme i uređaja zaštite a gdje je to moguće treba izbjegavati izlaganje ljudi dejstvu zračenja povećanjem primjene automatizacije i robotike. Zaštita od radioaktivne kontaminacije odnosno zagađenja sprovodi se u preduzimanju odgovarajućih mjera da radioaktivne supstancije ne dođu u neposredan kontakt sa živim organizmima i ne prodru u okolnu životnu sredinu.

Vrlo su važna i naučna istraživanja koja doprinose razumijevanju sveukupne koncepcije zračenja i njegova djelovanja na organizme čime se unaprijeđuje zaštita od neželjenih posljedica. Nema bezopasnih zračenja, a posljedice zračenja mogu se javiti tek poslije dužeg vremena ili naslijeđem, u narednim generacijama.

Pripremila: **mr Bešida Tiganj**, profesorica

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA MJESTO ZNANJA, RAZVOJA I USPJEHA

Razgovor sa direktorom Esadom Sutovićem

U novom, 19. broju školskog časopisa „Veliki odmor“, donosimo vam priču o školi koja se iz godine u godinu sve više izdvaja po kvalitetu rada, broju učenika, nagradama i inovacijama. Razgovarali smo sa direktorom JU Srednje stručne škole, gospodinom Esadom Sutovićem, koji sa ponosom govori o dostignućima kolektiva i učenika.

Škola danas broji 28 odjeljenja i više od 655 učenika, a nastava u školskoj 2024/25. godini protiče bez ikakvih problema. Uz posvećenost nastavnog osoblja i podršku uprave škole, obrazovni proces odvija se u skladu sa najvišim pedagoškim i stručnim standardima.

Kontinuirano radimo na unapređenju uslova rada. Renoviranje škole je u punom jeku, uređuju se učionice, sanitarni čvorovi, fasada i krov škole. Paralelno sa tim, trudimo se da i unutrašnji prostor bude estetski i funkcionalno osmišljen, jer znamo koliko okruženje utiče na kvalitet učenja i boravka u školi, istakao je direktor Sutović.

Pored obrazovnog segmenta, škola pridaje veliku pažnju i bezbjednosti učenika. Školski prostor obezbjeđuju zaštitari, dok je prisutan i

asistent za prevenciju nasilja, što pokazuje odlučnost uprave da svako dijete u školi bude sigurno, poštovano i zaštićeno.

Naš cilj je da škola bude mjesto gdje se ne dolazi samo po znanje, već po iskustvo, prijateljstvo, i osjećaj pripadnosti.

Tokom godine, organizovan je veliki broj edukativnih, stručnih i kulturnih ekskurzija, kao i posjete sajmovima, institucijama i kompanijama. Učenici su tako imali priliku da naučeno povežu sa praksom, upoznaju se sa budućim zanimanjima i razvijaju profesionalne interese.

Posebno mjesto u uspjesima škole zauzimaju nagrade koje su učenici osvojili na opštinskim, međuškolskim i državnim takmičenjima iz različitih oblasti, i to: stručnih predmeta, sporta, umjetnosti i društvenih nauka.

Svaka nagrada je potvrda truda, ali i dodatna motivacija za sve nas. Naši učenici su naš ponos i najbolji ambasadori škole, dodaje direktor.

JU Srednja stručna škola se u posljednjih nekoliko godina pozicionirala kao državni brend, škola kojoj raste ugled, a interesovanje učenika iz osnovnih škola sve je veće. Prepoznatljivost i kvalitet, kombinovani sa savremenim pristupom obrazovanju, čine ovu školu jednim od najpoželjnijih mjesta za srednjoškolsko obrazovanje.

Naša vizija je jasna, gradimo školu budućnosti u kojoj se njeguje znanje, ali i međusobno poštovanje, saradnja i razvoj svakog pojedinca. Zahvalan sam svim učenicima, roditeljima i kolegama koji dijele tu viziju sa mnom, zaključuje direktor Esad Sutović.

Pripremio: **Emir Fetahović**, profesor

RADOVI UČENIKA NAŠE ŠKOLE

SMJER KUVAR

Mantije sa piletinom – recept:

Za tijesto:

500g glatkog brašna
1 kašičica soli
250–300ml mlake vode
1 kašika ulja

Za fil:

500g pilećeg bijelog mesa
1 veći crni luk
1 kašičica soli
½ kašičice bibera
1 kašike ulja ili otopljenog putera

Za preliv:

0,5l jogurta
2 čena bijelog luka

Učenici II/6 odjeljenja: Kurpejovic Umihana, Zečica Viktorija, Mujević Ismajil, Bibić Ervin, Omerović Benjamin i Fejzić Ibrahim.
Predmetni profesor: Adisa Klica

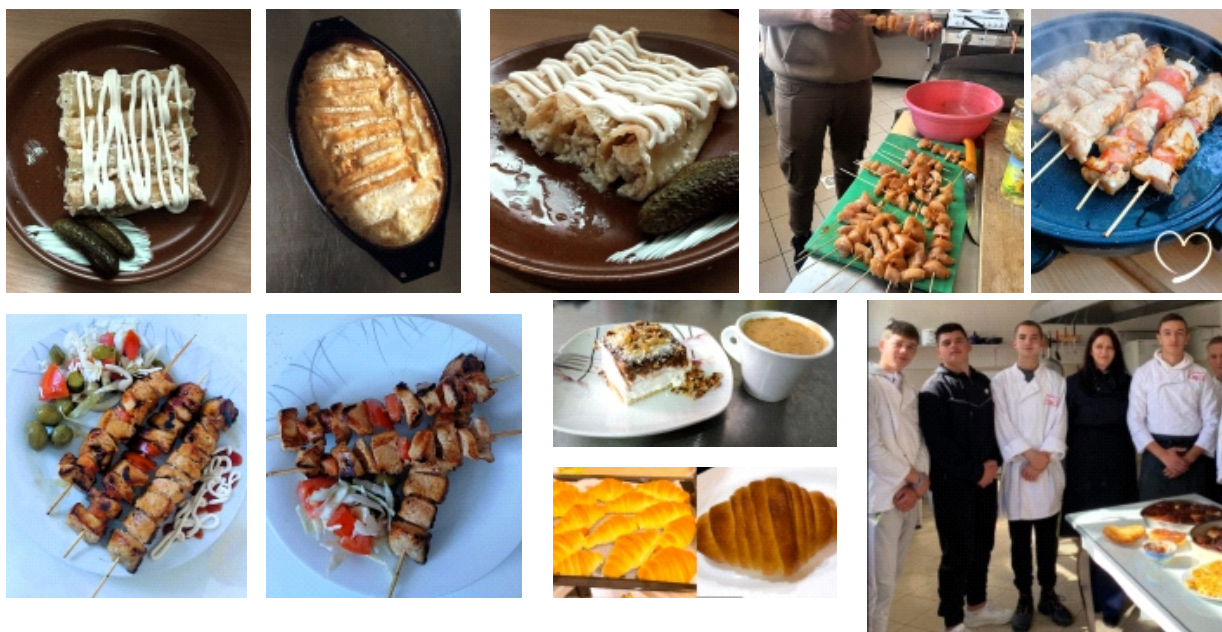
Tijesto: Umijesiti 500g brašna, 1 kašičicu soli, 250–300ml mlake vode i 1 kašiku ulja u glatko tijesto. Pokriti i ostaviti da odmori 30 minuta.

Fil: Sitno isjeckati 500g pilećeg mesa i 1 veći luk. Dodati 1 kašičicu soli, ½ kašičice bibera i 1 kašiku ulja ili otopljenog putera. Sve dobro promiješati.

Priprema mantija: Tijesto podijeliti na jufkice, razviti u tanke kore, pa rasporediti fil u redovima. Uviti i sjeći na male komade. Mantije ređati uspravno u podmazan pleh.

Pečenje: Peći u zagrijanoj rerni na 200°C oko 30–40 minuta dok ne porumene.

Preliv: Pomiješati 0,5l jogurta i 2 izgnječena čena bijelog luka. Preliti tople mantije pred služenje.

Pripremila: **Adisa Klica**, profesorica

RADOVI UČENIKA NAŠE ŠKOLE

SMJER KUVAR

Napravimo kiflice jednostavno!

Za pripremu ovog recepta biće nam potrebni sljedeći sastojci:

500g brašna	5g soli
20g kvasca	30g šećera
2 jaja	100g feta sira-za fil
100ml ulja	1 jaje-za štrajh
200ml mlijeka	

Postupak pripreme:

Napraviti potkvas od kvasca i šećera. Na radnoj površini prosijati brašno i na sredini napraviti udubljenje u koje ćemo dodati jaja, so, mlijeko, ulje i potkvas. Tijesto treba mijesiti 10 minuta, a nakon toga ostaviti u posudu, pokriveno platnom, u toploj prostoriji kako bi nadošlo. Kada tijesto nadođe, neophodno ga je još jednom prebutati i čekati da nadođe opet. Tijesto dijelimo na 4 jednaka dijela i pravimo kuglice, koje zatim razvlačimo oklagijom. Svaki dobijeni „krug“ od tijesta sječemo na 4 jednaka dijela, a zatim svaku četvrtinu još na pola, tako da dobijemo 8 trouglova od jednog „kruga“. Isti postupak važi za svaku kuglicu tijesta. Zatim uzimamo po 3 trougla od tijesta, ravnomjerno ih poređamo ispred nas, jedan pored drugog i dodatno ih razvučemo. Stavljamo fil i rolujemo ih tako da svaka kiflica ima 3 sloja tijesta. Kiflice pečemo na 180 stepeni dok ne dobiju zlatno-žutu boju.

Pojašnjenje pojmova: Štrajh - umućeno jaje koje se koristi za premazivanje tijesta prije pečenja. Uvijek treba umutiti čitavo jaje, a ne samo žumance što većina kuvara griješi. Potkvas - mješavina kvasca, šećera i tople vode, treba da odstoji dok ne zapjeni i poveća volumen. Potkvas poboljšava rast tijesta, doprinosi bogatijem ukusu i aromi.

Savjeti za bolju pripremu: Brašno uvijek treba prosijati i praviti potkvas!

Prilikom rolovanja kiflica, deblju stranu trougla treba zarezati malo nožem, fil stavljati tačno iznad reza i voditi računa da ne iscuri prilikom pečenja!

A sada malo o zdravoj ishrani!

Zdrava ishrana nije samo važna za fizičko zdravlje, već i za energiju i koncentraciju, što je posebno korisno za srednjoškolce koji trebaju biti fokusirani na učenje i aktivnosti. Evo nešto zanimljivo:

Da li ste znali da naše tijelo dnevno „prerađuje“ na hiljade toksina? Dolaze iz brze hrane, zagađenja, stresa, pa čak i nekvalitetne vode. Konzumiranje zdravih šejkova za detoks pomaže tijelu da se oslobodi tih toksina, što dovodi do bolje probave, čiste kože i više energije.

Zašto su šejkovi za detoks idealni?

- Lako se pripremaju i ukusni su.
- Bogati su vitaminima i mineralima, poput vitamina C (za jačanje imuniteta) i vlakana (za zdravu probavu).
- Sastojci poput spanaća, kivija, limuna i đumbira pomažu jetri da efikasnije ukloni toksine.
- Zdravi šejkovi mogu poboljšati koncentraciju i pamćenje, što je korisno za školu.

Jednostavan recept za šejk za detoks koji će im se svidjeti:

- 1 šaka spanaća
- 1 banana
- 1 kivi
- Sok od pola limuna
- Čaša vode ili biljnog mlijeka
- Kašičica meda (po želji)

Blendajte sve i uživajte! Šejk ne samo da osvježava, već i pomaže tijelu da se „restartuje“, čineći da se osjećate lagano i puni energije.

Pripremio: **Haris Kardović**, profesor

SPORTSKE PRIČE NAŠIH UČENIKA

Iskoristićemo priliku da u ovom broju istaknemo i dvojicu izuzetno uspješnih i talentovanih sportista koji su ostvarili impresivne rezultate u oblasti kik-boksa, predstavljajući našu državu na najbolji način, te promovišući zdrave životne stilove i sportski duh.

Almin Skenderović rođen je 24.07.2009. godine, učenik je prvog razreda, smjera Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija. Kik-boksom se bavi šest godina i član je kik-boks kluba „Warriors“. Učestvovao je na brojnim takmičenjima, među kojima se izdvajaju Evropski kup, Balkan Best Fighter, Zlatni kik-bokser Pljevlja, Trofej Cetinja, Grand Prix Sarajevo, Državno prvenstvo, Balkanski kup Tešanj, Montenegro Fight 3 Cetinje i Rožaje Open. Može se pohvaliti titulama vicešampion Evrope, prvak države, te viceprvak države. U slobodnom vremenu hobi mu je vožnja kvada i planinarenje. Almin je primjeren učenik i veliki humanitarac i aktivista.

Isah Tarhaniš rođen je 12.09.2009. godine i učenik je prve godine naše škole, smjera Agrotehničar. Kik-boksom se bavi od svoje osme godine i vremenom je prema ovom sportu razvio veliku strast, a i nanizao brojne značajne medalje i titule. Vođen iskusnim trenerima Samedom Demićem i Mensurom Murićem, mladi crnogorski reprezentativac uzeo je učešće na mnogobrojnim takmičenjima kao što su Evropski kup, Balkan Best Fighter, Evropsko prvenstvo, Zlatni kik-bokser, Revija CMF, Državno prvenstvo, Svjetski kup, Prijestonica Cetinje, Rožaje Open, Turnir Tivat, Albanija revija, WAKO Gran Prix BIH. Zanimljivo je istaći da se ni sa jednog od navedenih takmičenja nije vratio praznih ruku, a kao najznačajnije titule Isah s ponosom ističe to da je prvak Evropskog kupa, viceprvak Evrope, viceprvak Svjetskog kupa, te prvak države.

Almedina Kalač - Fudbalska reprezentativka

Almedina Kalač, učenica drugog razreda smjera zdravstveni tehničar, ističe se ne samo kao odlična učenica već i kao talentovana fudbalerka. Njen sportski put počeo je 2022. godine, kada je dobila prvi poziv za reprezentaciju Crne Gore Wu17 28. avgusta iste godine. Almedina igra na poziciji štopera za klub Cveteks, a njen talenat prepoznat je i na reprezentativnom nivou. Pod vođstvom selektora Mirka Marića, Almedina je imala priliku da predstavlja svoju zemlju na međunarodnim takmičenjima, putujući u Bugarsku, Bosnu i Hercegovinu, Litvaniju, Srbiju i Kosovo. Njena posvećenost sportu i akademskom uspjehu čini je pravim uzorom za mlade sportiste koji teže da balansiraju svoje školske obaveze sa sportskom karijerom.

Amar Ćorović - Košarkaški as u usponu

Amar Ćorović, učenik prvog razreda smjera ekonomski tehničar, otkrio je svoju strast prema sportu još u ranom djetinjstvu. „Interesovanje za sport je počelo od malih nogu“, priča Amar. „Sportom se bavim od svoje devete godine.“ Nakon četiri godine istraživanja različitih sportskih disciplina, Amar je u trinaestoj godini donio odluku koja će oblikovati njegovu budućnost da se profesionalno posveti košarci. Amar ponosno nosi dres košarkaškog kluba Ibar, gdje trenira pod budnim okom mentora Demira Kalića. „Sa klubom smo učestvovali na mnogim takmičenjima uz mnogo truda i volje“, ističe Amar, demonstrirajući ne samo svoj talenat, već i nepokolebljivu posvećenost i timski duh koji ga krasi.

SPORTSKE PRIČE NAŠIH UČENIKA

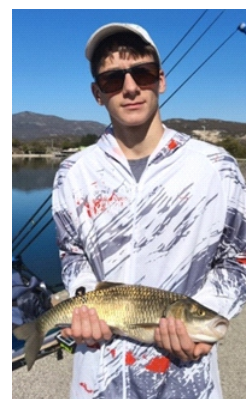

(Ja i moja porodica) - Zovem se **Vučeta Garović** i učenik sam prvog razreda smjera ekonomski tehničar. Izabrao sam ovu školu jer volim da učim o ekonomiji, poslovanju i finansijama. Smatram da su ova znanja veoma korisna, jer mi mogu pomoći da jednog dana pokrenem sopstveni posao ili radim u nekoj uspješnoj firmi. Ekonomija je svuda oko nas, i zato mi je zanimljivo da učim kako funkcioniše trgovina, bankarstvo i marketing. Moja porodica se bavi poljoprivredom. Imamo veliku njivu na kojoj uzgajamo razne vrste povrća a brinemo i o domaćim životinjama. Rad na selu nije lak, ali volim da pomažem roditeljima kada mogu. Zahvaljujući tome, naučio sam koliko je važno biti vrijedan i uporan. Najljepši dio je kada vidimo plodove svog rada i znamo da smo proizveli zdravu hranu. Imam tri brata i tri sestre, što znači da u našoj kući nikada nije dosadno! Uvijek je puno smijeha, igre i druženja. Starija sestra mi često pomaže oko škole, dok se sa mlađima rado igram i učim ih novim stvarima. Moj najveći hobi je fudbal. Volim da igram sa drugovima u slobodno vrijeme. Fudbal me uči timskom duhu, upornosti i tome da nikada ne odustajem. Moja porodica i fudbal su dve stvari koje me čine srećnim. Ponosan sam na svoj izbor škole i verujem da ću jednog dana moći da spojim znanja iz ekonomije sa ljubavlju prema sportu i porodičnom poslu.

(Košarka kao škola života) - **Matija Đukić**, takođe učenik prvog razreda smjera ekonomski tehničar, dijeli ljubav prema košarci. "Od 7. godine počinje moje interesovanje za košarku", kaže Matija. Kroz godine predanog treniranja i učešća na raznovrsnim takmičenjima, Matija je izgradio impresivno sportsko iskustvo. Ono što posebno izdvaja Matiju je njegova sposobnost da sportske lekcije prenese u svakodnevni život. "Bavljenje sportom mi je pomoglo da stvorim navike i učinilo me zrelijim i odlučnijim", ističe on. Matija trenira pod vođstvom trenera Demira Kalića, što govori o kvalitetu košarkaškog programa u našoj zajednici. Pored impresivnih sportskih dostignuća, Matija se ističe i kao odličan učenik. Njegov angažman ne staje tu, on je i aktivan član ueničkog parlamenta škole, pokazujući liderske sposobnosti i van sportskog terena.

(Svestrani šampion) - **Malik Sutović** je učenik prvog razreda smjera elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija. Unosi raznolikost u našu sportsku priču svojim uspjesima u sportskom ribolovu. Počeo sam sa ribolovom od svoje sedme godine u klubu SRK Ibar. Njegov trud i posvećenost kulminirali su prošle godine kada je sa svojim timom osvojio državno prvenstvo u Crnoj Gori. „Takođe sam bio prvak staze na tom takmičenju“, dodaje Malik s ponosom, pokazujući da je podjednako uspješan i kao pojedinac i kao dio tima. Malikovi talenti ne završavaju se na vodi. „Bavim se i kik-boksom u klubu Warriors“, ističe Malik, demonstrirajući svoju svestranost u sportskim aktivnostima. Malik je odličan učenik koji se aktivno uključuje u brojne vannastavne aktivnosti. Bavi se glumom, redovno učestvuje na školskim takmičenjima i član je ueničkog parlamenta.

(Mlada fudbalska nada) - **Kerim Nurković**, učenik prvog razreda smjera kuvar, već šest godina predano trenira fudbal. Igrajući na poziciji zadnjeg veznog u fudbalskom klubu FK Ibar, Kerim je prošle sezone postigao impresivnih 13 golova, demonstrirajući svoj ofanzivni potencijal uprkos defanzivnoj poziciji. Tokom osnovne škole, Kerim je sa svojim timom ostvario značajan uspjeh osvojivši prvo mjesto u sjevernoj ligi, za što su nagrađeni peharom i medaljama. Ovaj uspjeh svjedoči o Kerimovom talentu i timskom duhu. Kerimova sposobnost da balansira svoje kulinarske ambicije sa sportskom karijerom pokazuje njegovu svestranost i posvećenost, čineći ga još jednim svijetlim primjerom u našoj školi.

SPORTSKE PRIČE NAŠIH UČENIKA

Hamza Kardović, učenik prvog razreda, smjer Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija. Svoje talente je pronašao u sportu, adrenalinu i umjetnosti. Član je džudo kluba "Rožaje" i nosilac plavog pojasa. Učesnik je nekoliko dobrotvornih akcija. Svoj umjetnički talenat naslijedio je od svog oca Omara i djede Adema koji su među prvim slikarima u Rožajama. „Svoj mir i slobodu nalazim u prirodi i motoru, a imam više hobija od kojih svaki podjednako volim. Neki od njih su crtanje, džudo, skijanje, planinarenje, kajakaštvo i još mnogo drugih.” Osim toga, Hamza je aktivan u školskim programima i takmičenjima. Njegova energija, radoznalost i želja za napretkom čine ga mladim čovjekom čija priča tek počinje, ali već inspiriše.

Emil Kalač, učenik prvog razreda, smjer Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija, ističe se kako svojim interesovanjem za programiranje, tako i sportskim duhom. Rođen je 6. decembra 2009. godine, a ljubav prema računarima i tehnologiji podstakla ga je da se opredijeli za ovaj smjer. Pored obrazovanja, Emil već dugi niz godina aktivno trenira sport, sa posebnim fokusom na košarku. Tokom osnovne škole učestvovao je na brojnim takmičenjima, gde je pokazao takmičarski duh i posvećenost učenju. Njegova svestranost ogleda se i u umetničkim aktivnostima. Sa dramskom sekcijom u našoj školi učestvovao je u izvođenju predstave Snow White, koja je čak tri puta izvedena pred prepunom salom Centra za kulturu. Emil je primjer učenika koji uspješno spaja znanje, sport i umjetnost, a sigurni smo da će svojim trudom i radom ostvariti brojne uspjehe u budućnosti.

Ovi mladi sportisti, prije svega dobri ljudi zdravog karaktera i zdravih stilova života, predstavljaju pravi primjer kako se uz pravilno usmjeravanje, podršku i ličnu posvećenost mogu postići izvanredni rezultati u sportu, ne zanemarujući pri tome školske obaveze i druge važne aspekte života. Njihove priče nisu samo o sportskim uspjesima - one govore o disciplini, upornosti, timskom radu i sposobnosti balansiranja različitih obaveza. Oni su više od učenika-sportista jer su budući lideri koji već sada pokazuju izuzetne kvalitete. Njihova posvećenost sportu, akademski uspjesi i angažman u školskoj zajednici čine ih pravim uzorima za svoje vršnjake. Sa nestrpljenjem iščekujemo njihove buduće uspjehe.

U sportskoj sali naše škole, dva puta sedmično, profesori koji inače drže kedu uzimaju odbojkašku loptu i igraju žestoke, ali prijateljske mečeve odbojke. Počelo je sve kao skromna ideja nekolicine profesora naše škole, željnih rekreacije i druženja nakon radnog dana. Međutim, uz dobru energiju i sportski duh, ideja je ubrzo prerasla u redovno okupljanje koje je privuklo pažnju i profesora iz drugih rožajskih škola. Danas se na odbojkaškom terenu mogu vidjeti nastavnici iz gotovo svih rožajskih škola. Neki dolaze zbog ljubavi prema sportu, drugi zbog zdravlja, a mnogi zbog

dobre atmosfere i zajedništva koje se, nažalost, sve rjeđe viđa izvan školskih hodnika. Utakmice su često praćene smijehom, šalama i sportskim nadmudrivanjima, ali i uzajamnim poštovanjem koje prevazilazi školske klupe. Ova lijepa praksa pokazuje koliko je važna neformalna povezanost među prosvjetnim radnicima i kako sport može biti most koji spaja, motiviše i podiže moral. Profesori, iako umorni od svakodnevnih obaveza, redovno se odazivaju ovim susretima jer znaju da su zajednički trenuci poput ovih upravo ono što učvršćuje kolektiv i stvara osjećaj zajedništva u jednoj maloj, ali snažnoj zajednici.

Pripremile: **Mersida Plunac i Lejla Adrović**, profesorice

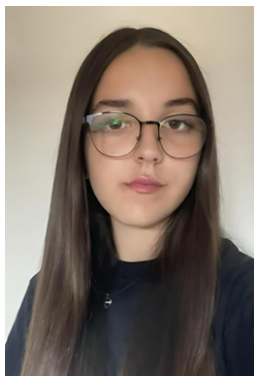
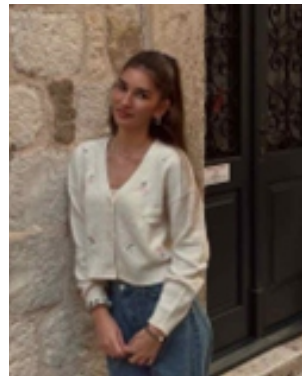
TALENTOVANI UČENICI

Jedna od najljepših vrlina koja krasi čovjeka, pa tako i učenike naše škole, svakako jeste svestranost i radoznalost za istraživanje različitih naučnih, umjetničkih i životnih polja. Njihovi talenti ne poznaju granice, te sežu od slikarstva, književnosti, muzike do postizanja izuzetnih rezultata u oblasti sporta, kulture i nauke, ističući naše učenike kao mlade nade na kojima počiva budućnost našeg grada. U ovom izdanju časopisa iskoristićemo priliku da čitalačku publiku upoznamo sa nekim od takvih učenika sa talentima koji krase njihovu ličnost.

Sajma Zejnelagić, učenica prvog razreda, smjer Zdravstveni tehničar. Pored škole, veoma je posvećena poeziji, sportu i putovanjima. Rodjena je 15. avgusta 2009. godine. Ljubav prema prirodnim naukama i želja da pomogne drugima, podstakla je da upiše baš ovaj smjer. Od malih nogu bila je veoma radoznala, učestvovala je i osvajala brojna takmičenja od kojih izdvaja državna takmičenja iz fizike, i „Equal hack: Kod za jednakost" gdje sa svojim timom osvaja IV mjesto. Pored nauke i sporta, Sajma nalazi utočište u knjigama i poeziji koje igraju važnu ulogu u njenom životu. Ona je osoba koja ne prestaje da raste, istražuje i sanja. Kako ona kaže put uspjeha tek počinje, a znanje, ljubav i upornost ključni su za ostvarenje uspjeha. Sajma neguje izraženu empatiju i saosjećanje prema drugima, što je dodatno motiviše da jednog dana postane zdravstveni radnik koji će svojim znanjem i humanošću doprinositi društvu. Njene vrijednosti se ogledaju u želji da pomaže, razumije i podržava ljude, kako kroz struku koju je odabrala, tako i kroz svakodnevnu interakciju s okolinom. Putovanja joj donose nova iskustva i uče je da cijeni različitosti, dok sport gradi njenu istrajnost, timski duh i disciplinu. Poezija i knjige su njen duhovni prostor, tamo pronalazi mir, inspiraciju i motivaciju da korača naprijed i u najtišim i najizazovnijim trenucima.

Ja sam **Fatima Demić**, rođena 10. juna 2009. godine. Pohađam srednju stručnu škol, smjer Zdravstveni tehničar, gdje sa velikom posvećenošću i interesovanjem stičem znanja iz oblasti zdravstva, sa željom da jednog dana doprinesem zdravlju i dobrobiti zajednice. Medicinsko obrazovanje za mene nije samo školska obaveza, već poziv koji me ispunjava i motiviše da svakodnevno učim i napredujem. Pored obrazovanja, važan dio mog života zauzima folklor, koji treniram s velikim entuzijazmom. Aktivno učestvujem na brojnim koncertima i kulturnim manifestacijama širom različitih gradova, gdje imam priliku da predstavljam bogatstvo naše tradicije i naslijeđa. Folklor mi ne pruža samo osjećaj pripadnosti i ponosa, već me uči i timskom radu, disciplini i izražavanju kroz pokret i muziku. U slobodno vrijeme rado se prepuštam crtanju i čitanju knjiga, što su moji načini da izrazim emocije, razvijam maštu i produbljujem svoje razumijevanje svijeta. Umjetnost mi pruža unutrašnji mir i inspiraciju, dok knjige otvaraju vrata novim svjetovima, idejama i znanjima. Moja ljubav prema učenju, umjetnosti i očuvanju tradicije čini me svestranom, radoznom i ambicioznom osobom. Uvijek sam spremna da prihvatim nove izazove i prilike koje mi omogućavaju lični rast i razvoj. Vjerujem da je ravnoteža između znanja, kulture i kreativnosti ključ za oblikovanje ispunjenog i smislenog života.

Nejla Šukurica, učenica sam prvog razreda, smjer Zdravstveni tehničar u JU Srednjoj stručnoj školi Rožaje. Rođena sam 30. avgusta 2009. godine. Od najranijih školskih dana pokazivala sam interesovanje za medicinu, ljudsko zdravlje i pomaganje drugima, što me je i podstaklo da odaberem upravo ovaj smjer. Vjerujem da rad u oblasti zdravstvene njege nije samo profesija, već i plemenit poziv koji zahtijeva empatiju, odgovornost i posvećenost, osobine koje težim svakodnevno razvijati kroz svoje školovanje. Tokom osnovne škole bila sam aktivna članica folklornog ansambla, sa kojim sam učestvovala na brojnim turnejama i kulturnim manifestacijama. To iskustvo mi je donijelo mnogo dragocjenih uspomena, ali i naučilo važnosti timskog duha, discipline i poštovanja

TALENTOVANI UČENICI

kulturne tradicije. Folklor me oblikovao kao osobu i podstakao ljubav prema očuvanju našeg kulturnog identiteta. U školskim obavezama sam vrijedna, odgovorna i predana učenju, jer vjerujem da znanje i trud otvaraju vrata svijetlijoj budućnosti. U slobodno vrijeme najviše volim da čitam. Knjige su moj bijeg u svjetove mašte, ali i izvor mudrosti i inspiracije. Kroz čitanje razvijam i svoj unutrašnji svijet, kao i sposobnost razumijevanja ljudi i situacija. Moja ambicija je da kroz obrazovanje, iskustvo i lični razvoj doprinesem zajednici kao zdravstveni radnik koji ne samo da pruža pomoć, već i razumije potrebe drugih. Posvećena sam ciljevima koje sam sebi postavila i spremna da učim, rastem i gradim sebe u pravcu humanosti, znanja i saosjećanja.

Najla Nurković je učenica prvog razreda Srednje stručne škole, smjer Zdravstveni tehničar. Rođena je 15. septembra 2009. godine. Odabrala je ovaj smjer vođena iskrenom željom da pomogne drugima, jer vjeruje da je briga o zdravlju i dobrobiti ljudi jedan od najplemenitijih i najhumanijih poziva. Njena posvećenost medicinskom obrazovanju ogleda se u svakodnevnom zalaganju, odgovornom pristupu učenja i spremnosti da se usavršava kako bi jednog dana postala kvalitetan zdravstveni radnik. Pored obrazovanja, Najla je aktivna i na mnogim drugim poljima. Član je učeničkog parlamenta, gdje kroz različite inicijative i projekte

učestvuje u unapređenju školskog života i zastupanju glasova svojih vršnjaka. Takođe, dio je odreda izviđača „Ibar“, gdje njeguje ljubav prema prirodi, avanturama i timskom duhu. Izviđaštvo joj pruža priliku da razvija vještine snalažljivosti, odgovornosti i saradnje, a istovremeno jača osjećaj pripadnosti i prijateljstva. Posebno mjesto u njenom životu zauzima humanitarni rad. Kao član akcije „Njihov osmijeh vrijedi više“, aktivno se trudi da pruži podršku onima kojima je pomoć najpotrebnija, kroz volontiranje, prikupljanje pomoći i širenje empatije u zajednici. Vjeruje da male geste mogu imati veliki značaj, i upravo kroz humanitarni rad osjeća najdublji smisao zajedništva i saosjećanja. Najlu krase odgovornost, saosjećajnost i vedar duh. Njene aktivnosti, interesi i ciljevi govore o mladoj osobi koja zna šta želi, koja se nesebično daje i koja u svakom izazovu vidi priliku za lični rast i doprinos zajednici. Pred njom je put pun mogućnosti, a ona ga korača s osmijehom, srcem i odlučnošću da ostavi pozitivan trag gdje god da ide.

Emina Fetahović je rođena 23.07.2009. godine, učenica je prve godine Srednje stručne škole, smjer Hotelijsko-turistički tehničar i njeguje jedan odista izuzetan talenat za slikarstvo. Svoje radove imala je prilike predstaviti na likovnom konkursu na temu „Ekologija“, održanom 31.12.2022. godine u gradskoj galeriji Magaza. Pored toga, bila je i članica NVO Karika, gdje je uzela učešća u radionici crtanja „Culture up Rozaje“. Njeni radovi su tom prilikom prepoznati i pohvaljeni od strane naših vrsnih slikara, Aldemara Ibrahimovića i Senada Pepića. Svoja promišljanja o umjetnosti Emina nam otkriva u priloženom intervjuu.

Šta te je privuklo slikarstvu kao izražajnoj formi?

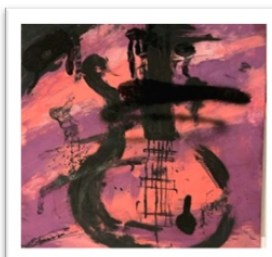
„Od malena sam voljela da crtam. Slikarstvo i samo crtanje jedan je od mojih načina izražavanja, stvari koje vidim oko sebe volim da prenesem na platno onako kako ih lično doživljavam.“

Kada si otkrila i počela da njeguješ svoj talenat?

„Talenat sam otkrila još kao jako mala. Zapravo sam oduvijek voljela da crtam, iako je moj hobi sada poprimio ozbiljniju formu.“

Da li postoji neki poseban uzor ili slikar na kojeg se ugledaš?

„Nemam neke posebne uzore, mada mi se uvijek dopadao rad Van Goga i Frida Kalo, a kao osobu koja me motivisala da razvijem svoj talenat izdvojila bih mr Aldemara Ibrahimovića, kojem se i ovom prilikom zahvaljujem jer je prepoznao kvalitet u mom radu.“

TALENTOVANI UČENICI

Koju tehniku slikanja najčešće koristiš?

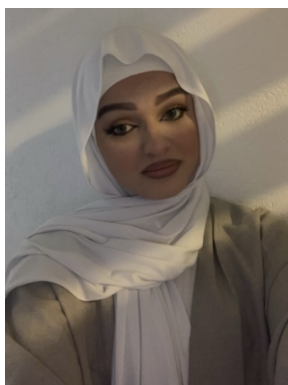
„Volim da koristim različite slikarske tehnike u zavisnosti od toga na čemu trenutno radim, da li je to neki portret, pejzaž ili neki poseban utisak stvari ili situacije gdje volim da ostavim lični pečat.”

Da li smatraš da je slikarstvo kao umjetnost dovoljno podstaknuto u našoj kulturi življenja?

„Voljela bih da je slikarstvo više podstaknuto jer smatram da ima dosta talentovane omladine koja nažalost nema prilike ni načina da se istakne i dođe do izražaja.”

Kako doživljavaš moderno slikarstvo u odnosu na tradicionalno?

„Moderno doba nam dozvoljava da se možemo izražavati kroz slikarstvo na način na koji mi želimo, te da taj način nađe put do svoje publike. Ipak smatram i to da ima i jedan određen pravac koji bih nazvala komercijalnim, gdje slikari rade kompjuterizovano zarad bolje prodaje, te ne slikaju iz duše. To je strana modernog slikarstva koja mi se ne dopada.”

Kadira Bibić je učenica smjera Ekonomski tehničar treći razred. Oduvijek je bila zaljubljena u svijet boja, oblika i linija. Još od najranijih dana djetinjstva osjećala sam snažnu potrebu da kroz crtež izrazim ono što riječima nisam mogla. Moja strast prema crtanju javila se spontano, satima bih sjedjela uz papir, potpuno uronjena u svoj svijet, crtajući jednostavne skice koje su za mene

tada značile mnogo više od pukih linija. S vremenom, moj umjetnički izraz je sazrijevao, ali ono što je ostalo nepromijenjeno jeste da mi je emocija uvijek bila glavni izvor inspiracije. Bilo da se radi o radosti, tuzi, ljubavi, nostalgiji ili iskrenom divljenju nekom trenutku ili prizoru, svaki osjećaj pronalazi svoj put do platna. Umjetnost mi omogućava da svijet posmatram dublje, pažljivije, i da u onome što mnogi vide kao obično, pronađem izvanredno. Slikarstvo za mene nije samo profesija niti vještina, ono je način života, sredstvo izražavanja, introspektivna potraga za značenjem, ljepotom i istinom. Kroz svaki potez četkice osjećam kako rastem, kako bolje razumijem i sebe i svijet oko sebe. Za mene, slikanje nije bijeg od stvarnosti, naprotiv, to je moj način da se sa njom povežem još dublje.

Rukija Fetahović je učenica Srednje stručne škole, smjer Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija. Tehnologija je nešto što me oduvijek privlačilo. Volim da istražujem nove digitalne mogućnosti i pronalazim kreativna rješenja, a ovaj smjer mi upravo to omogućava. Pored školskih obaveza, velika strast mi je fotografija. Često se bavim snimanjem i uređivanjem slika jer me to inspiriše da zabilježim lijepe trenutke i stvaram svoju vrstu umjetnosti kroz kameru. Bila sam i članica NVO „Karika“, gdje sam učestvovala u brojnim projektima koji su mi pružili priliku da razvijem komunikacijske i organizacione vještine, kao i da doprinesem lokalnoj zajednici. Posebno mjesto u mom životu zauzima i učenje Kur'ana, koje mi donosi duhovni mir, snagu i svakodnevnu inspiraciju. U slobodno vrijeme volim i da kuvam, eksperimentisanje u kuhinji za mene je još jedan vid kreativnog izražavanja. Spajanje različitih sastojaka i kreiranje ukusnih jela donosi mi radost i osjećaj ispunjenosti, a često tu ljubav dijelim sa porodicom i prijateljima. Moj cilj je da nastavim da se usavršavam u oblasti tehnologije i kreativnih industrija, te da jednog dana spojim sve svoje interese, programiranje, dizajn, fotografiju i ljubav prema stvaranju u radu sa veb i mobilnim aplikacijama koje će imati pozitivan uticaj na druge.

TALENTOVANI UČENICI

Hana Pepeljak, učenica prve godine Srednje stručne škole, smjer Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija. Ističe se svojim višestrukim talentima. Bavi se fotografijom, freelance grafičkim dizajnom, crtanjem i sviranjem klavira i gitare. Članica je učeničkog parlamenta i učesnica brojnih takmičenja i radionica. Hana spaja tehničko znanje, umjetničku kreativnost i društveno angažovanje, pokazujući da mladi mogu biti pokretači promjena i inspiracija. Njeni dosadašnji uspjesi na raznim takmičenjima su: 1. mjesto Ekoreporter, rad koji je prosljeđen na međunarodno takmičenje u Kopenhagenu; 2. mjesto - Infos bor takmičenje iz informatike sa plasmanom na međunarodno takmičenje; 2. ekipno mjesto na takmičenju digitalnih vještina u organizaciji FIT Mediteran, 11. mjesto na državnom takmičenju iz engleskog jezika među najboljim učenicim i 4. ekipno mjesto na Hakatonu.

Nejra Dautović, učenica prvog razreda Srednje stručne škole, smjer Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija. Osnovnu školu završila je u Balotićima, a tokom svog školovanja istakla se kao izuzetno marljiva i posvećena učenica. Zbog izuzetnog uspjeha, Nejra je dobitnica diplome luča i proglašena je za đaka generacije, što je veliko priznanje za njen trud i zalaganje. Po prirodi je kreativna osoba koja uživa u stvaranju i izražavanju svojih ideja. Najčešći način na koji svoje misli i emocije prenosi na svijet oko sebe je kroz crtanje, gdje može da pokaže svoju maštovitost i umjetnički talenat. Pored toga, Nejra je pokazala interesovanje i za druge oblike umjetnosti, a posebno se oprobala u glumi. Učestvovala je u predstavi „Snežana i sedam bandita“, gdje je imala priliku da razvije svoje performativne vještine i učestvuje u kreativnom procesu stvaranja pozorišnog djela. Nejra je takođe odabrana da bude PISA administrator za 2025. godinu, što je zahtijevalo posvećenost, organizaciju i naporan rad. Iako je ovo bila izazovna odgovornost, Nejra je uložila vrijeme i trud kako bi postigla najbolje rezultate i doprinijela zajedničkim ciljevima. Njen cilj je da spoji tehnologiju i slobodu, kako bi radila ono što voli, a istovremeno imala priliku da istražuje svijet i uživa u životu bez granica. Kroz svoj interes za razvoj veb i mobilnih aplikacija, planira da stvori projekte koji će imati uticaj na društvo, te da se posveti učenju novih tehnologija i kreativnim industrijama. Nejra teži da pronađe balans između karijere koja je izazovna i uzbudljiva i života koji je ispunjen avanturama, istraživanjima i neprestanim učenjem.

Andrea Vukosavljević rođena je 28. septembra 2009.godine. Pohađa prvi razred Srednje stručne škole, smjer Kuvar. Oduvijek je pokazivala interesovanje za kulinarsstvo, a kuhinja joj predstavlja prostor slobode, kreativnosti i izražavanja kroz ukus, boje i mirise. Andrea u svakom jelu vidi priliku da ispriča priču i prenese emociju, zbog čega se u ovom pozivu pronalazi sa iskrenim entuzijazmom. Pored školskih obaveza i kulinarskih izazova, Andrea gaji veliku strast prema crtanju, koje joj je omiljeni hobi i način da se opusti i izrazi svoju unutrašnju maštovitost. Njeni crteži

često odražavaju bogatstvo emocija i svjetova koje nosi u sebi, a upravo ta kombinacija likovne i kulinarske umjetnosti čini je posebnom. Njena kreativnost, radoznalost i posvećenost učenju nagovještavaju svijetlu i uzbudljivu budućnost u svijetu gastronomije, gdje planira da spoji svoju ljubav prema kuvanju sa umjetničkim senzibilitetom koji svakodnevno neguje.

TALENTOVANI UČENICI

Rejhan Dautović je učenik prve godine naše škole, smjer Hotelsko-turistički tehničar. Rejhan je rođen 05.05.2009. godine, i dio je nove književne struje koja počiva na samoanalizi i preispitivanju sopstvenih granica. Otuda i inspiracija za njegov književni prvijenac „Samopouzdanje“. Rejhan se književnošću ne bavi dugo, ali o njegovoj istrajnosti govori i činjenica da već uveliko radi na pripremi naredne knjige. Sa nama je podijelio sljedeća promišljanja o književnosti:

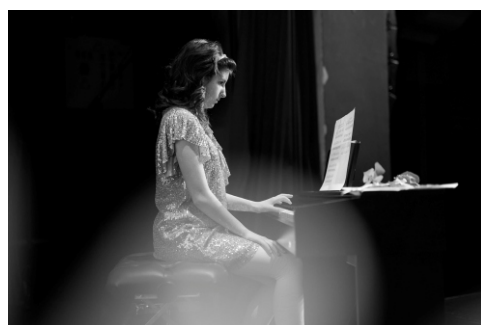
„Pisanjem se bavim oko sedam do osam mjeseci, a književnost, odnosno pisanje knjige, za mene predstavlja način da ostavim trag iza sebe. To je nešto što će ljudi čitati i po čemu će me moći

upoznati. Oduvijek sam bio introspektivan, zaokupljen razmišljanjima o sebi i potragom za svojim unutrašnjim bićem, što je i poslužilo kao inspiracija za temu moje knjige. Iako interes za čitanje postoji kod manjeg dijela populacije, u našoj zajednici se generalno premalo čita. Razvoju čitalačke kulture uveliko odmažu uticaj savremene tehnologije i nedovoljna promocija književnosti. Ipak, književna djela su danas lako dostupna, zahvaljujući bibliotekama, knjižarama i digitalnim platformama koje nude elektronske i audio knjige, često i besplatno. Iako su te mogućnosti praktične, ja i dalje biram tradicionalni pristup čitanju, jer mi je on draži i zanimljiviji. Smatram da se u književnost nedovoljno ulaže, a da bi se njen značaj trebao jače podsticati kroz radionice, edukaciju i slične inicijative. Pisanje jeste težak i izazovan proces, ali vjerujem da se sav uloženi trud na kraju isplati.“

Lina Ciguljin – talentovana pijanistkinja i budući IT stručnjak

Predstavljamo vam mladu i talentovanu stvaralaškinju koja uspješno spaja svijet muzike i IT obrazovanja. Lina Ciguljin, rođena 9. avgusta 2008. godine, učenica je prvog razreda Srednje stručne škole, smjer Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija i sedmog razreda Muzičke škole, odsjek klavir, u klasi profesorice Mersije Fetahović. Profesorica Fetahović ne krije oduševljenje Lininim talentom, ističući da „*ima poseban dar za sviranje klavira i čitanje nota, kao i neobičnu lakoću u javnim nastupima*“. Lina je već nastupala na brojnim značajnim događajima. Zapaženi su njeni nastupi na koncertima niže muzičke škole u okviru „Septembarskih dana kulture“ 2023. i 2024. godine, kao i na školskim priredbama, među kojima se izdvaja nastup povodom Dana škole „Mustafa Pećanin“ 29. septembra 2023. Posebnu pažnju privukao je njen solistički koncert održan 4. aprila 2023. godine povodom Dana svjesnosti o autizmu. Koncert je bio veoma uspješan i zabilježen u lokalnim medijima. Lina je redovna učesnica manifestacije „Samo me vidi“ koja se održava na Cetinju, gdje svake godine svira crnogorsku himnu kojom se otvara program. Publika je imala priliku da je vidi i u nešto drugačijem svjetlu, kao dio glumačke postave inkluzivne predstave „Misli u tišini“, u režiji Branke Otašević, premijerno izvedene u Centru za kulturu u Bijelom Polju. Dok sa lakoćom balansira između nota i kodova, ova mlada umjetnica ostavlja snažan pečat kako na muzičkoj sceni, tako i u akademskim krugovima, neumorno gradeći put ka budućnosti u kojoj će njeno ime sa pravom stajati među vrhunskim IT stručnjacima i istaknutim muzičkim stvaraocima.

Pripremile: **Lejla Adrović i Mersida Plunac**, profesorka

PREDSTAVLJAMO VAM ODJELJENJE III/1

Učenici III/1 odjeljenja predstavljaju prvu generaciju smjera Elektrotehničar za razvoj veb i mobilnih aplikacija, obrazovnog profila koji je uveden sa ciljem osposobljavanja mladih stručnjaka za rad u oblasti savremenih informacionih tehnologija. Tokom školovanja, kroz teorijsku nastavu i praktičnu obuku, učenici stižu širok spektar znanja i vještina iz oblasti programiranja, dizajna i korisničkih interfejsa, rada sa bazama podataka, kao i razvoja, testiranja i održavanja softverskih rješenja za veb i mobilne platforme.

Kao pioniri ovog obrazovnog smjera, učenici III/1 ne samo da postavljaju čvrste temelje za

buduće generacije, već i aktivno doprinose razvoju IT sektora u svojoj sredini. Njihova uloga je od posebnog značaja jer prvi trasiraju put ka modernom obrazovanju u tehničkim strukama, spajajući teoriju i praksu u cilju stvaranja kompetentnih i konkurentnih kadrova na tržištu rada.

Odjeljenje čine sljedeći učenici upisani na početku školske 2024/25. godine, i to: Avdić Seid, Bibić Albin, Čolović Amil, Dacić Hamza, Dacić Jusuf, Ferizović Bekir, Hadžić Mirnes, Hasović Amil, Hot Alsen, Hot Tarik, Kalač Emin, Muković Danis, Murić Berin, Murić Emin, Nuković Eman, Prentić Amin, Redžović Ilhan, Škrijelj Denis, Šutković Merdan i Zekić Samed. Razredni starješine ovog odjeljenja su profesor Nedžad Nurković i profesorka Edita Pepić Ciriković, koji sa puno truda i posvećenosti usmjeravaju učenike na njihovom obrazovnom putu.

U toku školske 2024/25. godine, pojedini učenici su, iz različitih razloga, upućeni na polaganje vanrednog ili razrednog ispita, uz podršku nastavnog osoblja i uz nadu da će uspješno savladati sve izazove.

Pored obaveza u nastavi, učenici III/1 aktivno učestvuju i u sportskim takmičenjima, gdje sa entuzijazmom i borbenim duhom ostvaruju zapažene rezultate, promovišući zdrav život, timski rad i fer plej. Njihov angažman ne završava na sportskim terenima – poznati su i po svom humanitarnom radu, učestvujući u akcijama pomoći zajednici, volontiranju i organizovanju inicijativa za prikupljanje sredstava i donacija za one kojima je pomoć najpotrebnija.

Učenici ovog odjeljenja su više od budućih IT stručnjaka – oni su odgovorni, iskreni, saosjećajni i zreli mladi ljudi koji svojim svakodnevnim ponašanjem pokazuju visok nivo međusobnog poštovanja, spremnosti na saradnju i konstruktivno rješavanje problema. Njihova posvećenost, zalaganje i vrijednosti koje njeguju ostavljaju dubok i pozitivan trag, kako u školi, tako i u široj zajednici.

Kao prva generacija ovog smjera, učenici III/1 odjeljenja postavljaju visoke standarde i svojim primjerom inspirišu buduće učenike da sa jednakom strašću, odgovornošću i ljudskošću koračaju ka znanju i uspjehu.

Pripremili: **Seid Avdić, Mirnes Hadžić i Amil Čolović**, učenici

PLASTENIK KAO UČIONICA

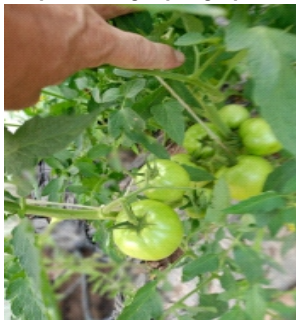

Plastenik kao učionica budućnosti u Srednjoj stručnoj školi Rožaje - smjer AGROTEHNIČAR

U dvorištu Srednje stručne škole Rožaje postavljen je savremeni plastenik koji predstavlja značajan iskorak u unapređenju praktične nastave za učenike agrotehničkog smjera. Ovaj važan resurs za školu obezbijedio je direktor škole, Esad Sutović, koji je prepoznao potrebu da učenici

dobiju kvalitetne uslove za učenje kroz praksu i rad u stvarnom proizvodnom okruženju. Sam plastenik su, uz zajednički trud i entuzijazam, postavili direktor Esad Sutović, profesor Merdan Zejnelagić, računovođa Haris Camić, uz pomoć profesora praktične nastave Mersudina Kurpejovića. Njihov angažman i spremnost da lično doprinesu realizaciji ovog projekta govori o posvećenosti kolektiva, unapređenju obrazovanja i stvaranju boljih uslova za učenike. Plastenik je opremljen osnovnom infrastrukturom za uzgoj različitih kultura tokom cijele godine uključujući sistem za navodnjavanje kap po kap, ventilaciju, radne stolove za rasad i druge elemente koji omogućavaju kvalitetnu plateničku proizvodnju. Učenici agrotehničkog smjera sada imaju priliku da kroz svakodnevnu praksu stiču znanja o sjetvi, uzgoju, njezi biljaka, kao i o osnovama ekološke proizvodnje i održive poljoprivrede. Kroz rad u plasteniku učenici razvijaju praktične vještine, odgovornost, timski duh, ali i ljubav prema svojoj struci. Profesori ističu da ovaj prostor nije samo dodatak nastavi, već prava učionica pod folijom, mjesto gdje učenici uče kako da proizvode zdravu hranu, planiraju poljoprivredne aktivnosti i rješavaju konkretne zadatke u realnim uslovima.

U planu je dalje unapređenje plastenika uvođenjem savremenih tehnologija kao što su automatski sistemi za navodnjavanje, senzori za mjerenje uslova u prostoru, kao i organizovanje zajedničkih projekata sa lokalnim zajednicama i institucijama. Zahvaljujući viziji i angažmanu uprave škole i nastavnog kadra, plastenik u Srednjoj stručnoj školi Rožaje postao je simbol modernog pristupa stručnom obrazovanju i još jedan korak ka stvaranju generacija mladih ljudi spremnih da se aktivno uključe u razvoj poljoprivrede i očuvanju prirode u svojoj sredini. Smjer Agrotehničar je četvorogodišnji obrazovni profil namijenjen učenicima koji žele da steknu znanja i vještine iz oblasti poljoprivrede, biljne proizvodnje i održivog razvoja. Kroz teorijsku i praktičnu nastavu, učenici uče o uzgoju različitih biljnih kultura, obradi zemljišta, zaštiti bilja, ekološkoj proizvodnji, navodnjavanju i korišćenju poljoprivredne mehanizacije. Praktična nastava se realizuje u plasteniku, školskom imanju i kroz terensku nastavu, gdje učenici razvijaju konkretne vještine i pripremaju se za rad ili nastavak školovanja. Po završetku školovanja stiču zvanje Agrotehničar, koje im omogućava zapošljavanje u poljoprivredi, pokretanje sopstvenog biznisa ili upis na više i visoke poljoprivredne škole i fakultete.

Pripremili: **Mersudin Kurpejović I Sumera Redžić**, profesori

POSljedICE VRŠNJAČKOG NASILJA

Poznate su mnoge i ozbiljne posljedice vršnjačkog nasilja koje se mogu vidjeti i kao neposredan odgovor na nasilno ponašanje i kao manje ili više dugoročne, a nekada su to posljedice i za čitav život. Kolike će posljedice nasilno ponašanje imati na dijete zavisi od mnogih okolnosti: osjećanja sigurnosti, načina reagovanja, uzrasta, zrelosti, vrste nasilja, odnosno vremena djetetove izloženosti nasilju itd. Djeca koja se osjećaju sigurnom i imaju više samopouzdanja pronalaze konstruktivnije načine da se zaštite (traže pomoć odraslih, prijavljuju nasilno ponašanje), a imaju i bolje mogućnosti savladavanja traumatskih iskustava nasilja od nesigurne djece koja imaju nizak nivo samopoštovanja. Očekuje se da su starija djeca spremnija da se suoče sa vršnjačkim nasiljem od mlađe. Ukoliko nasilje nad djetetom traje duže, posljedice su teže i trajnije.

Posljedice vršnjačkog nasilja mogu biti vrlo ozbiljne po fizičko zdravlje, psihološku stabilnost i socijalnu ravnotežu i na kraju život žrtve. Neposredne posljedice proživljenog vršnjačkog nasilja su:

- povučenost i nesigurnost, izbjegavanje društva (dijete je uglavnom samo u toku školskih odmora);
- razdražljivost, napetost i sklonost djeteta da reaguje plačom;
- poremećaj pažnje;
- pad uspjeha u školi;
- gubitak motivacije za pohađanje škole:
 - dijete odbija da ide u školu ili nerado ide u školu;
 - dijete izbjegava uobičajeni put do škole;
 - ne želi da ide u školu samo i traži od roditelja da ga vode, i
 - „bolesno“ je kada treba da ide u školu i žali se na mnoge tegobe za koje ljekari ne nalaze osnov.
- ima slabiji apetit kao i probleme sa snom (nesanice/noćne more);
- nesigurno je i u školi traži društvo/blizinu nastavnika/nastavnica;
- ne uključuje se u zajedničke ili sportske aktivnosti;
- depresivno je, a katkad i agresivno prema drugoj djeci, i
- prijeti samoubistvom, a ponekad i pokušava samoubistvo.

Djeca mogu imati i trajnije posljedice izloženosti vršnjačkom nasilju kao što su:

- poremećaji navika;
- poremećaj sna;
- noćno mokrenje;
- nekontrolisana stolica, i
- somatske (tjelesne) tegobe iako je dijete fizički zdravo (glavobolje, bolovi u stomaku, teškoće disanja).

Djeca koja su u djetinjstvu bila izložena nasilju u adolescenciji mogu ispoljavati:

- depresivnost;
- nasilje prema svojim vršnjacima;
- nesigurnost i nisko samopoštovanje, i
- rizične „stilove“ života kao što su različiti tipovi zavisnosti o psihoaktivnim supstancama.

U odrasloj dobi se javljaju sljedeći problemi, i to:

- neki premećaji ličnosti;
- sklonost depresijama;
- rizik od suicida, i
- rizik od različitih tipova zavisnosti od psihoaktivnih supstanci.

POSljedICE VRŠNJAČKOG NASILJA

Nasilje ostavlja posljedice na one koji trpe nasilje, ali i na one koji se ponašaju nasilno. Ostavlja posljedice i na one koji to nasilje posmatraju, jer mogu da se naviknu na nasilje, da im ono postane normalno i da se i sami nađu u situaciji da ga trpe ili da nasiljem rješavaju svoje probleme. Djeca koja su izložena nasilju često su fizički povrijeđena, postaju plašljiva, ne ide im se u školu, slabije uče, tužna su, nisu raspoložena za druženje, a ponekad i ona postaju nasilna. Ako ovakvo stanje traje duže, i ako se tom detetu ne pomogne, to može zauvijek da obilježi ličnost djeteta koje trpi nasilje.

Posljedice elektronskog nasilja - Nije rijetkost da se elektronsko nasilje ne doživljava kao pravo nasilje i da se žrtve ne shvataju ozbiljno. Često je shvatanje da ako se nasilje odvija u virtuelnom prostoru, onda su i žrtve virtuelne, što nikako nije istina. Žrtve elektronskog nasilja ne reaguju uvijek isto, reakcije se kreću od onih pozitivnih, kada žrtva uspije na adekvatan način da izađe iz mreže zlostavljanja, preko javljanja različitih negativnih reakcija. Žrtve mogu da osjećaju bijes, ljutnju, strah, povrijeđenost i sram. Dokazano je i da žrtve elektronskog nasilja pokazuju različita problematična ponašanja, kao što su: loša koncentracija, nisko školsko postignuće, izostajanje iz škole. Dodatan problem je ukoliko dijete izlazi iz ovih osećanja potraži u antisocijalnom ponašanju, pa se kao posljedica javi želja za osvetom, izbjegavanje prijatelja, korišćenje psihoaktivnih supstanci i slično. Svako se može naći u situaciji da trpi nasilje. Djeca koja se osjećaju sigurno i imaju više samopouzdanja pronalaze konstruktivnije načine da se zaštite.

Pripremila: **Almera Bibić**, pedagoškinja

Profesor Selmo Škrijelj – život posvećen obrazovanju i čovjeku

Nakon dugogodišnjeg i predanog rada u obrazovanju, profesor Selmo Škrijelj 29. aprila 2024. godine zvanično je otišao u zasluženu penziju. Ovaj cijenjeni prosvjetni radnik rođen je 28. aprila 1958. godine, a svoju profesionalnu karijeru u Srednjoj stručnoj školi Rožaje započeo je 3. oktobra 2007. godine, kada je primljen na radno mjesto nastavnika sociologije. Tokom više od decenije i po rada, profesor Škrijelj ostavio je dubok trag među generacijama učenika koje je kroz godine učio, ali i među svojim kolegama. Njegova predavanja bila su prepoznatljiva po pristupačnosti, stručnosti i sposobnosti da poveže teoriju sa stvarnim životom, čime je mladima približavao sociologiju na zanimljiv i razumljiv način. Osim što je bio predan predavač, profesor Škrijelj bio je i uzor u kolektivu, poznat po svojoj mirnoći, toleranciji i spremnosti da pomogne svima. Njegov odlazak iz škole ostavlja prazninu, ali i obilje lijepih uspomena i zahvalnosti koje su mu učenici i kolege s pravom iskazali. Kao kolega, profesor Škrijelj bio je oličenje tolerancije, dostojanstva i spremnosti da uvijek pruži ruku pomoći. Njegova prisutnost oplemenjivala je radnu atmosferu i doprinosila osjećaju zajedništva i podrške među zaposlenima.

Profesor Selmo Škrijelj preselio je 20. septembra 2024. godine, nakon kraće bolesti, nedugo nakon što je otišao u zasluženu penziju. Iza sebe je ostavio suprugu, dva sina i tri kćerke, kojima upućujemo najdublje izraze saosjećanja. Gubitak profesora Škrijelja je nenadoknadiv, ali nasljeđe koje je ostavio u školi, u obrazovanju i među ljudima koji su ga voljeli, ostaće trajno. Kao škola, vječno smo mu zahvalni na trudu, znanju, toplini i ljudskosti koju je svakodnevno unosio u učionicu. Uspomena na profesora Škrijelja živjeće u svima nama kroz riječi koje je izgovarao, vrijednosti koje je prenosio i poštovanje koje je zaslužio.

Pripremio: **Merdan Zejnelagić**, profesor

PRVO IZDANJE ČASOPISA "KREATIVAC"

Novi korak u razvoju školskog izdavaštva

Iz štamparije Srednje stručne škole Rožaje nedavno je izašlo prvo izdanje školskog časopisa „Kreativac“, koji pripada Osnovnoj školi „Donja Lovnica“. Ovo izdanje predstavlja značajan iskorak u razvoju i promociji dječje kreativnosti, znanja i izražavanja, te istovremeno potvrđuje koliko je međuinstitucionalna saradnja važna za napredak obrazovne zajednice. Časopis „Kreativac“ osmišljen je sa ciljem da pruži platformu učenicima i nastavnicima Osnovne škole „Donja Lovnica“ da izraze svoje ideje, talente, razmišljanja i stvaralaštvo. Zasluge za ovu ideju i njenu uspješnu realizaciju pripadaju profesor Merdanu Zejnelagiću, glavnom i odgovornom uredniku časopisa Veliki odmor, koji je već poznat po svom angažmanu u oblasti školskog novinarstva i obrazovne kreativnosti.

Na inicijativu nastavnice Muamere Šutković, koja je izrazila želju da i njihova škola dobije savremen, tematski bogat i vizuelno privlačan časopis, profesor Zejnelagić, uz saglasnost direktora Srednje stručne škole Rožaje, profesora Esada Sutovića, rado je prihvatio saradnju. Pored toga što je podijelio svoja bogata iskustva, profesor Zejnelagić je i održao obuku za tim nastavnika i učenika Osnovne škole „Donja Lovnica“, te im pomogao u razradi idejnog koncepta časopisa. Rezultat te saradnje jeste časopis koji svojim sadržajem, kvalitetom i izgledom prevazilazi okvire uobičajenih školskih brošura. „Kreativac“ je prvi školski časopis ove vrste koji je realizovala jedna osnovna škola na području opštine Rožaje, čime je postavljen važan presedan i otvorena vrata za slične inicijative u drugim osnovnim obrazovnim ustanovama.

Izdanje se sastoji od 34 stranice bogatog i raznolikog sadržaja, tu su literarni radovi, intervjui, tematski tekstovi iz oblasti nauke, kulture i sporta, kao i kreativni prikazi učeničkih aktivnosti i školskih događanja. Kroz svaki tekst osjeća se duh zajedništva, saradnje i entuzijazma koji su uloženi u nastanak ovog izdanja. Važno je napomenuti da je u procesu realizacije časopisa veliku ulogu imao i profesor Emir Fetahović, koji je, zajedno sa profesorom Zejnelagićem, učestvovao u grafičkom oblikovanju, dizajnu i tehničkoj pripremi časopisa za štampu. Konačni produkt je, u tiražu od 30 primjeraka, štampan upravo u prostorijama štamparije Srednje stručne škole Rožaje, čime je zaokružen cijeli proces od ideje, preko pripreme, do gotovog izdanja. Časopis "Kreativac" je pravi primjer koliko se može postići entuzijazmom, saradnjom i međusobnom podrškom školskih zajednica. On ne samo da afirmiše učeničko stvaralaštvo, već i jača povezanost između obrazovnih institucija, podstičući nove oblike razmjene znanja i iskustava. Nadamo se da će „Kreativac“ postati tradicija i nastaviti da raste i razvija se, baš kao i ideje mladih ljudi koji ga ispunjavaju sadržajem. Ovaj projekat neka bude inspiracija i drugim školama da pokrenu slične inicijative i pruže prostor učenicima da pokažu koliko mogu kada im se pruži prilika.

Pripremili: Učenici I/1 odjeljenja

ZAVRŠNA RIJEČ UREDNIKA

Dragi učenici, profesori, saradnici i prijatelji naše škole,

Sa posebnom radošću i ponosom obraćamo vam se na kraju XIX izdanja školskog časopisa „Veliki odmor“ koji izlazi iz naše štamparije, bogatiji za novu generaciju ideja, talenata i zajedničkih uspomena učenika i profesora naše škole.

Ovo predjubilarno izdanje predstavlja mnogo više od časopisa i školskog projekta naših stvaralaca. Ono je ogledalo naše školske svakodnevice, svjedočanstvo zajedničkog truda, kreativnosti i energije koja živi među zidovima naše škole. „Veliki odmor“ simbolizuje povratak jedne važne tradicije, mjesta gdje se susreću riječi, slike, misli i osjećanja naših učenika i profesora, utkane u stranice koje će ostati kao trajna uspomena na vrijeme provedeno u klupama Srednje stručne škole Rožaje tokom školske 2024/2025. godine. Tokom pripreme ovog izdanja časopisa vodili smo se željom da obuhvatimo što širi spektar tema, od obrazovanja, nauke, pedagogije i tehnologije, preko sporta i kulinarstva, pa sve do umjetnosti i ličnih razmišljanja naših učenika. Svaka rubrika, svaki tekst i svaka fotografija nastali su sa mnogo pažnje, entuzijazma i posvijećenosti. Naš cilj nije bio samo da informišemo, već i da inspirišemo, da učenici u riječima svojih vršnjaka pronađu motivaciju, da profesori prepoznaju plodove zajedničkog rada i da cijela školska zajednica vidi koliko potencijala postoji u svakome od nas. Po prvi put u istoriji časopisa, objavljujemo i stručni rad jednog od naših profesora, čime dodatno naglašavamo važnost znanja i stručnosti unutar školskog okruženja. Takođe, prvi put smo otvorili prostor za druge škole te u ovom broju sa zadovoljstvom smo ugostili naše iskrene prijatelje iz Gimnazije „30. septembar“, kojima dugujemo posebnu zahvalnost na toploj i otvorenoj saradnji. Ponosni smo i na činjenicu da je upravo ovo najobimnije izdanje časopisa do sada, broj koji sadrži čak 48 stranica autorskog sadržaja, nastalog kao plod zajedničkog rada, ideja i truda svih uključenih. Posebnu zahvalnost upućujemo svim učenicima koji su doprinijeli ovom izdanju, bilo kao autori tekstova, fotografiji, urednici, dizajneri ili saradnici. Njihova kreativnost i inicijativa bili su pokretačka snaga cijelog projekta. Hvala i profesorima koji su nesebično dijelili znanje, savjete i podršku, podstičući učenike da izraze svoje ideje na najbolji mogući način. Iskreno zahvaljujemo i upravi škole, koja je prepoznala važnost ovog poduhvata i pružila punu podršku kako organizacionu, tako i finansijsku. Veliku zahvalnost dugujem timu učenika i profesora koji su bili zaduženi za izradu časopisa i koji su svoj posao krajnje profesionalno odradili. Ovim putem želimo da pozovemo sve članove naše škole da budu dio narednih izdanja „Velikog odmora“. Neka ovo bude prostor u kome će se rađati nove ideje, istraživati teme koje nas inspirišu i postavljati pitanja koja nas podstiču na razmišljanje. Vaši prijedlozi, sugestije, komentari i kritike dragocjeni su za nas, jer samo zajedničkim snagama možemo graditi časopis koji će zaista pripadati svima nama.

Na kraju, želimo vam da ove stranice ne doživite samo kao štampane riječi, već kao prostor zajedništva, kreativnosti i slobode izražavanja. Neka „Veliki odmor“ bude siguran kutak za sve one koji žele reći nešto važno, podijeliti iskustvo ili jednostavno ostaviti trag. Hvala vam što ste dio ove priče! Radujemo se svakom narednom broju i svakom novom glasu koji će mu dati boju i snagu.

Srdačno,
Uredništvo časopisa „Veliki odmor“,
Glavni i odgovorni urednik, **Merdan Zejnelagić**, profesor

**JU Srednja stručna škola
Rožaje**

Tiraž: 100 primjeraka